REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele BIROURI de ANUNŢURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o serie garmond pe o coióná 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Numĕr de Duminecă 4.)

„GAZETA" iese în fie-care di
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe şese luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumerĕ la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe şése luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe şése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 15.—Anul LXIX. Braşov, Vineri 20 Ianuarie (2 Februarie). 1906.

De vorbe frumóse suntem sătui!

Rĕspuns la articolul lui Franciscc Kossuth „Maghiarii şi Românii."

II.

In articolul sĕu din „Lumina" Francisc Kossuth arată, că Românii îşi tem naţionalitatea şi limba de Maghiarĭ, apoi adauge, că acésta vine numai de acolo că „Românii nu cunosc pe adevĕratul Maghiar".

Ne va concede ilustrul preşedinte al comitetului, care dirigéză politica partidelor aliate maghiare, că în ḑiua de aḑĭ e fórte greu a sci şi a stabili, carĭ sunt adevĕraţii Maghiarĭ. Décă sub cuvêntul „adevĕrat" Kossuth înţelege pe Maghiarii de baştină, neaoşĭ, atuncĭ am puté face deosebirea. Dér nicĭ în casul acesta n'am avé-o uşor, deórece nimenĭ nu se mai póte încrede în veracitatea matriculelor, de când Jidovii patrioticĭ, cu ajutorul aparatului de maghiarisare a numelor, au adoptat toţĭ nume maghiare. Décă nu s'a întêmplat până acuma, se póte întêmpla în fie-care moment, ca vr'un vêndĕtor de haine vechĭ jidov sĕ adopte şi numele Kossuth, cum au făcut'o semenii lui cu alte nume istorice.

Credem, nu e de lipsă sĕ ostenim pe calea acésta pentru a ne convinge, carĭ sunt adevĕraţii Maghiarĭ. Francisc Kossuth însuşĭ vine a ne uşura aflarea lor, căcĭ în articolul, ce l'a publicat în primul numĕr al fóiei lui scrisă românesce „Lumina", vorbind de coaliţia partidelor maghiare, care nisuesce a ajunge la cârmă, declară, că ea este, care representă adevĕrata naţiune maghiară. De aicĭ urméză, că „adevĕraţii Maghiarĭ" pót fi căutaţĭ şi aflaţĭ numai în tabĕra celor conduşĭ de Kossuth, Andrassy, Banffy, Zichy, etc.

Pentru noi, când e vorba de nisuinţele de maghiarisare, nu este deosebire între Maghiarii neaoşĭ şi între Jidano-maghiarĭ şi alţĭ renegaţĭ, de cât numai în ce privesce caracterul personal. Am experiat de nenumĕrate orĭ, că „Maghiarii adevĕraţĭ" de viţă veche nu s'au sfiit şi nu se sfiesc de a se folosi, în urmărirea ţintei lor de contopire, de serviciile „patrioţilor" de tot soiul eşiţĭ din fabrica maghiarizării de la Budapesta, şi de a conlucra cu ei.

Sĕ vedem însĕ cum stă lucrul cu adevĕraţii Maghiarĭ din sînul acelei coaliţiĭ, despre care afirmă Fr. Kossuth, că, décă va veni la putere, va sci sĕ fie binevoitóre, echitabilă şi drĕptă faţă cu Românii.

Un rol însemnat jócă fără îndoială în coaliţie br. Banffy şi partidul lui.

N'a avut óre ocasiune nicĭ-odată Kossuth sĕ afle, care este credeul lui Banffy în cestiunea naţionalităţilor? Décă n'a stat nicĭ-odată de vorbă cu el asupra acestei cestiunĭ, a fost de sigur present în dietă, când Banffy cu ocasiunea discuţiunei asupra proiectului de adresă al coaliţiunei şĭ-a desfăşurat vederile şi planurile sale cu privire la naţionalităţĭ. Aprobă Fr. Kossuth părerile şi planurile lui Banffy?

Ca în tótă vremea, aşa şi aḑĭ Banffy o spune pe faţă, că vrea maghiarisarea. Ḑiarul lui numai cu câteva ḑile înainte a pretins într'un lung articol de fond de urgenţă, ca guvernul, ce se va alcătui în Ungaria după aplanarea încurcăturei de aḑĭ, sĕ fie un guvern maghiarisător.

De vom reuşi sĕ facem pace, ḑice acest ḑiar, trebue sĕ facem ca „naţiunea" sĕ fie rĕsplătită pentru aceea, că de-ocamdată dorinţele ei cu privire la armată nu s'au putut tóte împlini; şi adecă: guvernul viitor trebue sĕ întroducă o politică culturală, care sĕ aibă ca ţintă maghiarisarea întregei ţĕrĭ. Limba statului sĕ se validiteze pe tóte terenele învĕţămêntului public în mod esclusiv; sĕ se întroducă pretutindenĭ limba maghiară ca limbă obligată de predare, sĕ creăm industria maghiară sub scutul teritoriului vamal independent şi sĕ maghiarisăm administraţia; sĕ facem atêrnător dreptul electoral de la cunoscinţa limbei maghiare ş. a. („Pesti Hirlap" dela 18 Ian. 1906.)

Programul acesta îl desfăşură şi susţine un „adevĕrat Maghiar" din coaliţie, cu care Francisc Kossuth conlucréză şi se sfătuesce aprópe ḑilnic.

„Vécurĭ întregĭ — ḑice Kossuth în „Lumina" — „Maghiarul n'a supĕrat pe Românĭ. De ce i-ar supĕra acum, când libertatea publică nu permite, ca sĕ se facă deosebire de naţionalitate?"

Nu i-au supĕrat Maghiarii pe Românĭ?!

Este fórte ciudat a auḑi aşa ceva chiar din gura fiului lui Ludovic Kossuth, care înainte de isbucnirea revoluţiei dela 1848 striga în ḑiarul sĕu, ce se numia tot „Pesti Hirlap", cum se numesce acum ḑiarul lui Banffy: „Sĕ ne grăbim, fraţilor Maghiarĭ, sĕ contopim tóte naţionalităţile, căcĭ altfel noi Maghiarii trebue sĕ perim". Szechenyi îl înfrunta, că vrea sĕ maghiariseze prin fier şi foc şi că astfel periclitéză ungurismul. Dér Ludovic Kossuth nu l'a ascultat şi, după-ce a fost ales deputat la 1847, a început sĕ aţîţe contra Românilor şi Slavilor într'un mod, încât a produs cea mai mare indignare şi amărăciune în sînul acestora. Şi óre nu Ludovic Kossuth a fost acela, care la începutul lui Ianuarie 1848 propuse dietei, ca în proiectul de lege privitor la instrucţiunea publică sĕ se stabiléscă, că în şcólele poporale limba maghiară sĕ fie limba de predare, şi care mai pretinse a se adăuga un paragraf, prin care sĕ se ordone traducerea în limba maghiară a cărţilor române şi slave ale bisericilor de legea rĕsăriténă?

Incât pentru vremile de mai demult am arătat deja în articolul premergĕtor, că au existat în Ardeal legĭ, carĭ au declarat naţiunea română de suferită numai în ţĕră, luând disposiţiile cele mai barbare pentru a ţiné pe Românĭ în întunerec şi sclăvie. Intr'una din acele legĭ Românii se numesc vagabunḑĭ, ér preoţii românĭ hoţĭ şi gazde de hoţĭ, carĭ la cel mai mic prepus pot fi arestaţĭ; li se interḑice Românilor de a purta orĭ-ce fel de arme orĭ vestminte de pănură, orĭ cisme, orĭ pălărie de 1 florin, orĭ cămaşă de geolgiŭ.

„Maghiarii" — continuă Kossuth în „Lumina" — „vĕd şi pricep atâta, că, şi când ar voi, nu ar puté maghiarisa de pildă pe Românĭ, carĭ numĕră $2^1/_2$ milióne suflete". (Vor fi ei şi mai mulţĭ!) Apoi adauge: „Dér noi nu voim acésta; ci voim, ce-i drept, ca şi Românii sĕ iubéscă acéstă patrie..."

Are dreptate Fr. Kossuth, când vede imposibilitatea ca Românii sĕ fie maghiarisaţĭ şi are dreptate când arată, că Românii ca şi orĭ-ce alţĭ locuitorĭ oropsiţĭ ai ţĕrii, fără deosebire, numai atuncĭ pot iubi patria în adevĕr, décă ea le va da bunăstare şi libertate, precum şi mijlocul de a puté trăi cinstit, bucurându-se fie-care de rodul muncei sale.

Décă dar Maghiariĭ nu voesc sĕ ne maghiariseze, ci voesc numai sĕ ne iubim în adevĕr patria, atuncĭ ca unii, cari conduc şi stăpânesc în ţĕră, n'au decât sĕ stărue ca sĕ li-se asigure în patriă bunăstarea şi libertatea.

Este dér la rêndul celor ce dispun de putere, în stat sĕ-şi împlinĕscă datoria faţă cu nĕcăjitul şi nedreptăţitul popor român. Până ce însĕ nu-şĭ vor împlini acéstă datorie, — Fr. Kossuth promite de altfel şi acum că coaliţia, décă va veni la putere, va face ca poporul sĕ simţă, că stăpânirea se îngrijesce de bunăstarea lui — Maghiarii, de orĭ-ce partid s'ar ţiné, n'au dreptul sĕ impute Românilor, că nu şĭ-ar iubi în destul patria. In genere este o vătămare din cele mai marĭ a bunului simţ faţă cu Românii, când din parte maghiară se ridică suspiţiunea, că ei n'ar fi în stare, aşĭ iubi patria ca şi Maghiarul. Fr. Kossuth nu ridică acéstă suspiţiune, dér printre rêndurĭ se vede, că şi el ne vine cu iubirea de patrie mai mult ca sĕ pótă apoi susţiné, tot printre rêndurĭ, că acésta iubire numai prin învĕţarea limbei maghiare póte fi în adevĕr cultivată.

Cum-că Fr. Kossuth e condus şi el de ideia, că numai cultura maghiară ar puté sĕ ne facă sĕ iubim în adevĕr patria, se vede din afirmările lui, dela sfêrşitul articolului „Maghiarii şi Românii". Aicĭ ḑice, că Românii numai învĕţând unguresce se pot pe deplin „boldogului" (ferici) în Ungaria, „unde e interesul fie-căruia de a învĕţa unguresce, *deşi nimenĭ nu-l obligă la acésta.*"

Sĕ ne ierte luminatul preşedinte al tuturor independiştilor, dér ni-se pare că în „Lumina" lui ţine pe Românĭ de prea simplĭ şi nepricepuţĭ, căcĭ îşĭ ia voiă a le vorbi de lucrurĭ, ce nu există.

Décă se face a nu sci şi a nu vedé, cum printr'un întreg sistem de legĭ Românii sunt siliţĭ a învĕţa limba maghiară, sunt siliţĭ a o învĕţa negligând şi năpustind nu numai studiile de lipsă pentru viaţă, dér chiar studiul propriei lor limbĭ; décă nu vrea sĕ scie nimic despre piedecile necurmate, ce li-se pun Românilor de câte orĭ vor sĕ facă un pas înainte pe terenul învĕţămêntului românesc, décă îi sunt necunoscute prigonirile şi atentatele ce s'au sĕvîrşit şi se sĕvîrşesc de către stăpânirea maghiară în contra şcólelor nóstre; atuncĭ Fr. Kossuth, firesce, póte scrie în „Lumina" articolĭ încă şi mai împodobiţĭ cu vorbe frumóse şi ademenitóre despre libertatea şi scutul, de care s'ar bucura Românii în Ungaria. Nu va găsi însĕ între Românĭ cine sĕ-i crédă pe cuvênt, căcĭ de vorbe frumóse Românii sunt sătui!

Revista politică.

Braşov, 19 Ianuarie v.

Evenimente politice însemnate s'au petrecut sĕptĕmâna acésta în Viena şi Budapesta. E vorba de nu mai mai puţin, decât de o *împăcare între Coróná şi opoziţia unită din dietă*, la care se lucréză acum cu mare aparat şi cu mare zor.

După-ce şĭ-a pregătit bine calea şi după numeróse consfătuirĭ ce le-a avut în Budapesta cu şefii coaliţiunei, ér în Viena cu ministrul comun de rĕsboiŭ Pitreich şi cu alţĭ factorĭ decidĕtorĭ în politica monarchiei, contele Iuliu Andrassy, unul din şefii coaliţiunei maghiare, s'a împărtăşit de graţia de a fi chemat de Majestatea Sa la o audienţă pe ḑiua de Vinerĭ 26 Ianuarie. In audienţa acésta Andrassy a comunicat Monarchului condiţiile pe lângă carĭ partidele din coaliţiune ar fi gata sĕ înceteze cu lupta lor de până acum şi sĕ ia frânele guvernului. In audienţa de Vinerĭ nu s'a adus însĕ nicĭ o decisiune şi se svonise, că prospectele de pace stau fórte rĕu, deórece Majestatea Sa nu vrea sĕ lase nimic din punctul sĕu de vedere privitor la cestiunile militare.

Andrassy a fost primit şi a dóua ḑi, Sâmbătă, de către Majestatea Sa şi în audienţa acésta s'a petrecut un lucru, care a surprins tótă lumea politică din Monarchie. El a fost însărcinat de Majestatea Sa sĕ ducă coaliţiunei maghiare *o solie regală verbală* asupra basei pe care Coróna n'ar pune piedecĭ în calea venirei la cârmă a coaliţiunei, şi pe acéstă basă vor puté apoi sĕ se reîncépă tratările de împăciuire între ea şi Coróná. Carĭ sunt acele condiţiunĭ, nu se scie încă cu siguranţa; se afirmă însĕ, că *Coróna ţine cu tenacitate de fier la punctul sĕu de vedere în ce privesce conducerea unitară, limba de comandă, şi organisaţia internă a armatei comune*, punct în care *nu va face odată cu capul nicĭ o concesiune.* S'ar învoi însĕ Majestatea Sa, sĕ se execute cunoscutul program al comisiunei de 9 a partidului liberal, cerênd în acelaşĭ timp de la dietă sporirea contingentului de recruţĭ, tunurĭ şi corăbii de rĕsboiŭ nóuĕ; concede însĕ în schimb, că cu ocasia desbaterei noului cod penal militar, se póte cere validitarea postulatelor de limbă maghiară în procedură. Şi se mai ḑice, că Monarchul e gata sĕ dea coaliţiunei mână liberă în tóte cestiunile de administraţie interióră a statului.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Reîntors din Viena la Budapesta cu acéstă solie regéscă, contele Andrassy a comunicat'o în ședința de Luni a comitetului esecutiv al coaliţiunei, ca sĕ discute asupra ei și sĕ ia o decisiune. Părerile fiind divergente, nu s'a putut lua o decisiune, și a rĕmas, ca comitetul sĕ se întrunéscă a doua ḑi, Marţi. S'a ales o comisie, care sĕ redacteze proiectul de rĕspuns. Erĭ, Mercurĭ, comitetul întrunindu-se din nou s'a redactat și stabilit definitiv rĕspunsul la solia regéscă, în care rĕspuns, precum se afirmă, *coaliţia primesce în principiu propositiile Corónei.* Acest rĕspuns contele Andrassy îl va duce probabil aḑi la Viena. Rĕspunsul conţine trei puncte principale: cestiunile militare, afacerile economice și afacerile interne.

Comitetul coaliţiei crede, că Majestatea Sa nu va rĕspunde îndată, deórece în cestiunile militare e necesar sĕ se sfătuiéscă încă cu bărbăţii competenţĭ. Se ḑice însĕ, că Coróna, prin vr'un bărbat de încredere, va întra în tratărĭ cu șefii coaliţiunei.

Ḑiarele vienese, între carĭ „Neue Freie Presse“ scriu, că s'a făcut *un pas mare spre împăcare* din partea coaliţiunei atuncĭ, când acésta a *eliminat din șirul pretensiunilor sale cestiunea limbei de comandă.*

Viitorul va arăta, décă aceste încercărĭ și nisuinţe spre pace, vor avé un resultat serios și durabil.

*

La 30 Ianuarie n. s'a redeschis *parlamentul austriac.* Acésta va fi ultima sesiune a parlamentului. Imprejurările în carĭ s'a redeschis, nu sunt de loc favorabile. Mai puternic ca orĭ și când se arată aḑĭ contrastele dintre Germanĭ și Cehĭ și de acéstă stâncă s'a isbit și s'a înfrânt acum de curênd și încercarea guvernului de a-se transforma în cabinet parlamentar.

Camera a trecut imediat la desbaterea *contingentului de recruţĭ.* Din partea Cehilor deputatul *Prasek* a declarat, că partidul sĕu e pe lângă modificarea ordinei de ḑi, căcĭ din Ungaria sosesce scirea, că acolo tóte sunt în ordine, ceea-ce vré sĕ ḑică, că autoritatea militară a împlinit dorinţele Maghiarilor. — Contele *Sternberg* a atacat violent pe ministrul președinte Gautsch. — Deputatul român bucovinean *Onciul* arată, că principiul fundamental al monarhiei, constă în apĕrarea comună a popórelor autonome. Dualismul stă în contraḑicere cu acest principiu, de aceea află necesar sĕ se reducă independenţa de stat a Ungariei între graniţele propriei esistenţe. A sosit timpul pentru acésta și nu trebue decât o curagiósă hotărîre a Corónei.

*

Sâmbătă în 20 Ianuarie n. a. c. *dirigenţa partidului naţional român din Bucovina* a ţinut o ședinţă în palatul naţional din Cernăuţĭ. După o desbatere amĕnunţită s'au votat mai multe resoluţiunĭ, carĭ se ocupă cu cestiunĭ importante pentru situaţia, în care se află astăḑĭ Românii din Bucovina.

Membrii întruniţĭ au aprobat mai întâiŭ activitatea desfășurată de cătră deputaţii bucovinenĭ din camera imperială și dieta ţĕrii, și au luat la cunoscinţă demersurile făcute de comitetul iustituit în vederea participării Românilor bucovinenĭ la expositia naţională din Bucurescĭ.

A luat apoi cuvêntul deputatul dietal Simionovicĭ și se ocupă cu *reforma electorală pentru camera din Viena* și pericolul de care e amenințat poporul român din Bucovina prin reducerea numĕrului representanţilor sĕi. Se primesce o resoluţiune, în înţelesul căreia dirigenţa partidului protestéză în contra unei atarĭ intenţiunĭ.

O altă resoluţiune, votată cu unanimitate, se ocupă cu atacurile recente îndreptate contra metropolitului Bucovinei Dr. V. de Repta din partea Rușilor tinerĭ, respingênd, printr'o telegramă adresată capului bisericei gr. or. din Bucovina, cu indignare aceste atacurĭ dușmane și exprimând Pr. Sf. Sale asigurarea nestrămutatei încredere din partea naţiunei române din Bucovina.

Archimandritul și deputatul Calinescu se ocupă apoi mai pe larg cu desbinarea, care esistă între membrii societăţlior academice române din Rucovina și cu urmările triste, ce le pot avé astfel de desbinărĭ, și propune, ca sĕ se adreseze celor trei societăţĭ academice române („Dacia“, „Bucovina“ și „Junimea“) un apel călduros, ca sĕ se abandoneze certele iscate, sĕ încheie legăturĭ frăţescĭ de pace și înţelegere bună și sĕ se conformeze intereselor naţiunei române din ţĕră. Propunerea s'a primit și îndată s'a și adresat o scrisóre în sensul de mai sus respectivelor societăţĭ.

SCIRILE DILEI.

— 19 Ianuarie v.

Adunarea generală a casinei române din Brașov se va ţinĕ Duminecă în 29 Ianuarie v. (11 Februarie n.) d. a. la órele 3 în localul casinei. La acéstă adunare sunt rugaţĭ a lua parte și membrii din Brașov și membrii esternĭ.

Matineu școlar. Duminecă în 22 Ianuarie v. 1906 va avé loc în sala festivă a edificiului gimnasial *Matineul școlar* al studenţilor dela gimnasiul gr. or. român din Brașov. Inceputul *precis la 3 p. m.* Preţul de întrare: Primele 2 rênduri de scaune 2 cor., în rêndurile 3, 4 și 5 un scaun 1·50, restul scaunelor 1 cor. Entrée 50 b. Școlarii (balcon) plătesc 20 b. Contribuirĭ peste taxa de întrare se primesc cu multămită. Bilete se liberéză în ḑiua matineului dela 10—12 óre a. m. în cancelaria prof. a gimnasiului și după amédĭ la întrare. Venitul curat e destinat pentru scopurĭ școlare.

Programa: 1) *Marș românesc* de Wiest, esecutat de fanfara gimnasiului, dirigent d-l W. Dworak. 2) *Rugămintea din urmă,* poesie de G. Coșbuc, recitată de Ioan Săcăreanu, student de cl. VII gimn. 3) *O legendă,* cor mixt de P. Tschaikowsky, esecutat de corul studenţilor, dirigent d-l G. Dima. 4) *Morir Sonando,* vals de Manuel Estrada, esecutat de fanfara gimnasiului, dirigent d-l W. Dworak. 5) *Cel mai tare om din lume,* poesie în dialect bănăţenesc de I. Vlad Delamarina, recitată de Nicolae Sculici, student de cl. VII gimn. 6) a) *Auḑi valea,* b) *Pâc,* cântece poporale de I. Vidu, esecutate de corul studenţilor, dirigent d-l G. Dima. 7) *Hora Sinaiei,* marș de Mazalic, esecutat de fanfara gimnasiului, dirigent d-l W. Dworak.

Fasiunile asupra datoriilor întabulate pe case orĭ moșii. Cei ce plătesc interese pentru datorii, séu rente intabulate pe case și pămênturĭ, dobêndesc un scăḑĕmênt al dării suplementare, adecă al aruncului după darea de casă și pămênt, décă fac în timpul prescris de lege fasiunile lor asupra acestor datorii intabulate. Fasiunile se pot face până la **31 Ianuarie st. n. 1906** pe blanchete, ce se capĕtă la tóte primăriile (antistiile) comunale și se pot preda în decursul órelor de oficiu provĕḑute cu datele și cu subscrierea necesară. La cas de bólă séu ivindu-se altă piedecă, din pricina căreia cineva n'a putut preda la timp fasiunea sa, celui împedecat îi stă în drept a face o cerere de justificare, arătând causele, pentru carĭ a fost împedecat și înaintând fasiunea dateriilor sale pe imobile **până la 15 Februarie n. c.** tot la primăriile comunale și la perceptoratele orășenescĭ. *Cel ce n'a înaintat fasiunea sa până la 31 Ianuarie n. séu n'a justificat întârḑierea ei până la 15 Februarie st. n. 1906, pierde avantagiul ce l-i da legea pe acest an,* adecă nu i-se mai scade nimic din aruncul după casă și pămênt.

Universitarii românĭ din Clușiŭ aranjază o petrecere cu dans în sala »Hotel Central«, în 17 Februarie n. 1906. Comitetul aranjator: Dr. Amos Frâncu preș. de onóre, Iuliu Dan președinte, Iuliu Toșa vice-preș., Onisifor Soră v.-preș., Vasilie Cucu cassar, Ioan Sabo secretar, Aurel Stoian controlor, Alex. Vasu majordom, Alex. Pordea majordom.

Mórtea regelui Danemarcei. Lunĭ a încetat din viață după scurte suferinţe regele Danemarcei Christian în etate de 88 anĭ. A fost cel mai bĕtrân domnitor al Europei și înrudit cu aprópe tóte curţile europene. In locul lui a fost proclamat rege al Danemarcei fiiul sĕu Frideric VIII.

Un pușcaș voinicos. Din Șeulia-română ni-se scrie, că la 28 Ianuarie séra a sosit în acea comună feciorul unui păzitor de vii (Ungur) din comuna vecină, cu pușca cu 2 ţevĭ încărcată, și întêlnindu-se cu locuitorul de acolo Augustin Avram, om sĕrman și tată a 5 copii — din câteva vorbe l'a împușcat dela distanţă de 5—6 pașĭ, așa că Avram a căḑut mort la pămênt. La 30 Ianuarie doi medicĭ ai tribunalului au făcut autopsia cadavrului și au constatat, că Avram a fost nimerit în inimă și plămânĭ, aflându-se și 3 alice în el. — Corespondentul ne mai scrie, că venind gendarmii sĕ facă investigaţia, pe făptuitor l'au purtat neîncătușat. Câţi-va Românĭ au imputat acésta gendarmilor, spunêndu-le, că décă cel împușcat ar fi fost un Ungur, ér ucigașul Român, nu numai că l'ar fi băgat în fiare, dér ar fi alarmat lumea, că Românii s'au rĕsculat și ar fi umplut comuna de gendarmĭ. Cercetarea se urmézĕ și corespondentul ne promite, că ne va înscinţa despre resultat. Inmormêntarea nenorocitului s'a făcut la 30 l. c.

Bal filantropic în Blașiŭ. La 12 Februarie (Trei Erarchĭ) se va da în Blașiŭ la hotelul »Universul« un bal în beneficiul fondului elevilor bolnavĭ. Președintele comitetului este d-l Dr. I. Raţiu, ér în comitet sunt următorii domnĭ: Eug. Pantea, Oct. Bonfiniu, Flaviu C. Domșa, Iacob Mureșianu, I. Fodor, A. Ciura, Gavr. Precup Octav. Prie, Valer Suciu, Aug. Caliani și I Băgăian.

Mórtea unui ţĕran fruntaș. Ni-se scrie din Lozna-mare (Solnoc-Dobâca), că în ḑiua de 24 Ianuarie a repausat acolo venerabilul ţĕran român Gavrilă *Pocol* în etate de 92 anĭ. Repausatul a petrecut viéţa sa îndelungată în cinste și în frica lui Dumneḑeu. Originar din vechea familie nobilă a Pocoleștilor, deși fără de carte, prin esperienţa vieţii și-a adunat o comóră nepreţuită de cunoscinţe. Sciea pe de rost tótă utrenia și liturghia și tóte evangheliile și prin cuvêntul și fapta a dat pildă tuturor, cum trebue sĕ trăiéscă un adevĕrat creștin. Stătea bucuros de vorbă cu ómenĭ învĕţaţĭ și vorbele lui erau cumpănite și înţelepte ca ale unui prooroc. Generaţia mai tinĕră, care de multe orĭ posedă numai o spoială de cultură și adesea nicĭ noţiunile vulgare nu le exprimă exact, putea sĕ învețe multe dela acest patriarch. La 1900, când cu asasinarea regelui Italiei, venise bĕtrânul la cancelaria notarială a fiului sĕu, Stefan Pocol, sĕ mai audă ce noutăţĭ se scriu prin ḑiare. Ajutorul de notar i-a spus, că un anarhist a omorît pe *împĕratul* Italiei«. Bĕtrânul s'a indignat rĕu de atâta ignoranţă. »Da nicĭ atâta nu scii, că Italia n'are împĕrat, ci craiŭ?« — Și plecând supĕrat, a ḑis, că »techergheii ăștia nu învață nimica la școlă, décă nicĭ atâta nu sciu, care ţĕră are împĕrat, și care craiŭ«.

Inmormêntarea s'a făcut la 26 Ianuarie, nu în cimiteriul comun, ci în umbra altarului bisericei, pe care atât de mult a iubit'o. Au oficiat 3 preoţĭ, ér cuvîntarea de adio a rostit'o părintele Dionisie Vaida din Câţcău, care ţine de soţie pe nepóta repausatului, storcênd lacremĭ multe numĕroșilor ascultătorĭ jalnicĭ.

O școlă închisă din causa insectelor parazitare. Un cetitor ne scrie: »Umblând în comitatul Sĕlagiŭ, am ajuns în comuna Acâș, unde am aflat, că școla ev. reformată a Ungurilor a fost, închisă pe timp de 8 ḑile de cătră medic din causa, că băncile și păreţii erau pline de insecte parazitare

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Beniamin Franklin.

(Urmare.)

3.

Umblând așa pe uliţele orașului necunoscut, Beniamin zări un băiat care ducea pâne într'un coș și îșĭ aduse aminte că ar trebui sĕ-șĭ cumpere și el o bucată de pâne. Se duse decĭ la un pitar. Aicĭ întinse vênḑĕtorului un ban și spuse sĕ-i dea pâne pentru el. Ce mare îĭ fŭ însĕ mirarea, când în loc de o pânișóră, cum credea el că-i va da, pitarul i-a dat trei! Bucuria lui fu mare și nu sciea ce sĕ facă cu cele douĕ pânișóre de prisos, căcĭ lui îi ajungea una. Atuncĭ și-a adus aminte de o biată văduvă cu care a călătorit împreună și care póte o fi mai flămândă și decât dênsul. Luă decĭ cele douĕ pânișóre subsuóră și îmbucând din a treia, îșĭ luă drumul spre debarcader, unde găsi vĕduva și îi făcŭ mare bucurie cu pânile. Aicĭ s'a rĕcorit și el cu un pahar de apă și tînĕrul era acum așa de îndestulit, parcă ar fi mâncat plăcinte și ar fi beut vin de cel mai bun.

A dóua ḑi Beniamin Franklin a umblat sĕ-șĭ găsésca de lucru. Locuinţă și-a găsit în casa unui cetăţean cu numele Read. Incât pentru lucru, se afla în acel oraș un tipograf cu numele Keimer, om sĕrac, căruia nu prea bine îi mergea trĕba. Franklin a adus noroc în tipografie, căcĭ în scurt timp a început sĕ-i mérgă fórte bine. Tînĕrul trăia simplu și cumpătat, așa că sórtea i-s'a îmbunătățit mult. I-a sosit și lada cu hainele și putea sĕ se îmbrace și el ca lumea. Adunându-șĭ și ceva banĭ, el putŭ sĕ-șĭ procure și o mică bibliotecă de cărţĭ folositóre. Fruntașiĭ din Filadelfia începură a-se interesa de tînĕrul iscusit și modest. Intre aceștia se afla și guvernorul orașului William Keith, care îl învita adesea în casa sa și stetea de vorbă bucuros cu dênsul. Acesta a fost, care l'a încuragiat sĕ întemeieze o a treia tipografie în Filadelfia, promiţându-i că îi va da sĕ tipărésca tóte lucrările trebuitóre guvernamentului. Pentru procurarea mașinelor i-a promis că îi va da un împrumut de 100 funţĭ sterlingĭ, ca sĕ mérgă în persónă la Londra și sĕ și le alégă căcĭ în America pe acea vreme nu se aflau asemenea mașine.

Inainte de tóte însĕ Beniamin a vrut sĕ mérgă la tatăl sĕu și sĕ-l róge a-se învoi și dênsul la întreprinderea sa.

4.

Părinţiĭ și némurile lui Franklin erau fórte îngrijaţĭ de sórtea tînĕrului, despre care de atâta vreme nu auḑiseră nimica. Cu atât mai mare li-a fost bucuria, când în Aprilie 1724 Beniamin a sosit acasă sănĕtos. In privinţa tipografiei, tatăl sĕu avea óre-carĭ scrupuli, dér vĕḑênd scrisórea de recomandaţie a guvernorului și auḑind, că guvernorul a promis fiului sĕu și sprijin material, nu s'a mai împotrivit.

Tînĕrul însĕ, întorcêndu-se la Filadelfia, a trebuit sĕ se convingă cu regret, că ce e drept William Keith a fost un om tare bun, dér mai mult cu gura, decât cu fapta. In loc de banĭ n'a putut căpĕta de la dênsul, decât scrisorĭ de recomandaţie la adresa unor bancherĭ din Londra, despre carĭ guvernorul spunea cu siguranţă, că au sĕ-i dea parale. Inainte de a pleca însĕ în lunga călĕtorie, s'a logodit cu miss Read, fiica gazdei și cea dintâiŭ fată, pe care a întîlnit-o când mergea cu cele trei pânișóre ca nou sosit în Filadelfia. La 24 Decem. 1724 a sosit Franklin în vestita capitală a împĕrăţiei britanice. El era atuncĭ în vêrsta de 18 anĭ. Sufletul lui era plin de frumóse speranţe, carĭ însĕ rênd pe rênd tóte s'au spulberat. Scrisorile guvernorului nu valorau nicĭ o para chióră, și tînĕrul Franklin se simţia acum mai părăsit, decât orĭ când, fără nicĭ un sprijin, la distanţă de sute de mile de patria sa. Un alt tînĕr, cu credinţă mai puţină în Dumneḑeu, s'ar fi prăpădit în o asemenea situaţie. Beniamin însĕ nu și-a pierdut curagiul. Deși mâhnit rĕu, vĕḑêndu-se înșelat tocmai de omul în care îșĭ pusese tótă încrederea, totușĭ s'a recules, și în rugăciunĭ umilite și-a pus sórtea în mânile Părintelui ceresc. Departe de a se da trândăviei, el a început sĕ colinde de la o tipografie la alta, căutându-șĭ un post, ca sĕ-șĭ pótă câștiga bucăţica de pâne.

(păduchĭ). Insuşĭ învĕţătorul vĕdĕnd acest lucru, a făcut arătare, că nu mai póte ţiné şcólă din causa acelor insecte, ér medicul eşind la faţa locului, a ordonat închiderea«.

— Nu ne vine a crede, ca o şcólă sĕ fie atât de plină de păduchĭ, pe cât timp se scie, că aceste insecte nu trăiesc pe bănci şi păreţĭ. Póte vor fi fost stelniţe (ploşniţe) séu cum se mai numesc în unele părţĭ păduchĭ de lemn.

Viriliştii românĭ în comitatul Hunedóra pe anul 1906 sunt următorii: Dr. Ioan Mihu, Ioan Vulcu, Ioan Baciu, Teodor Doboi Riciu, Dr. Aurel Vlad, Ioan Stefanescu, Nicolae Todosie sen., Ioan Marghita, Aron Fejér, Andrei Truca, Dr. Muntean Aurel, Dr. Gavril Suciu, Nicolae Lobonţ, Mănăsie Iar, Mihai Bontescu, Romul Dobo, Petru Şinca, Alexandru Pop, Nicolae Vlad, Francisc Hossu Longin, Simion Balomiri, Ioan Dima, Petru Rimbaşiu, Vasile Bidu, Simion Chirca, George Moldovan, Ioan Stan, Iosif Petroviciu, Dr. Alexandru Hossu Longin, Simion Corvinus sen., Stefan Şielariu, Ioan Radu, Ştefan Caba, Dr. George Dubleşiŭ, Florian Budiu, Ştefan Albu, Nicolae Andrei, Teodor Eăgăraşiu, Iosif Indreşiŭ, Petru Oprea.

Incendiu mare în Tecuciu. Se scrie din Tecuciu, un oraş în părţile moldovene ale României, că acolo a isbucnit alaltăerĭ séră un foc în strada principală, care s'a întins cu repedĭciune. Secţia pompierilor localĭ şi trupele garnisónei neflind suficiente, s'au cerut în ajutor secţiile de pompierĭ din Bêrlad şi Focşanĭ, carĭ au fost trimise imediat cu tren special la faţa locului. Au ars numĕróse case şi prăvălii. Pagubele sunt enorme. Abia a doua ḑi diminéţa s'a putut localisa focul.

Omiletica séu studiul oratoriei bisericescĭ. Sub titlul acesta părintele Voniga din Ghiroc va scóte în curênd de sub tipar un op cu o estindere de 300 pag. 8° mare. In apelul ce ni-l trimite spre publicare, păr. Voniga arată importanţa acestui op şi îl recomandă în deosebĭ în atenţiunea preoţilor românĭ. Cartea va costa 4 cor. Cei carĭ vor anunţa înainte prin declaraţiunĭ în scris, că abonéză acest op, primesc cartea cu 3 coróne, care sumă are sĕ se plătéscă de după primirea volumului.

Un vagabond primejdios. Ţinem sĕ avertisăm pe cetitorĭ, ca sĕ se scie feri de un individ, care acum de mai multe luni umblă cerşind prin Ardeal sub pretextul mincinos, că el vré sĕ călĕtoréscă în tótă lumea şi apoi sĕ scrie o carte. Vara trecută a fost şi prin Braşov sub numele de Dr. Aurel Georgescu, dér chemat la poliţie şi neputêndu-se legitima, a fost somat sĕ părăséscă imediat oraşul. In loc sĕ se ducă însĕ acasă — el spune că ar fi din Bucurescĭ — s'a dus în comitatul Hunedórei, unde a fost demascat de un profesor din Braşov la sĕrbătorile Crăciunului şi dat pe mâna poliţiei. In faţa solgăbirĕului a batjocurit pe Românĭ şi graţie acestei manevre, a scăpat. Aḑĭ vară spunea că el călĕtoresce — cu »motorul«. — Nu scim cum va fi călĕtorind acuma, dér cu motorul de sigur ar fi ajuns din August până în Februarie mai departe de cât până la Arad, căcĭ ḑilele acestea auḑim, că a sosit la Arad.

Vîndarea de lemne de la magazinul oraşului Braşov se începe cu ḑiua de 1 Februarie la cassieria oraşului. Pe lângă lemn de fag se vinde şi 2000 m. c. lemn de ştejar. Preţul: 4 m. c. fag magazin 20 cor., dus acasă 21 cor. 44 fil., 4 m. c. de stejar loco magazin 18 cor., dus acasă 19 c. 44 fil.

Mulţămită. Toţĭ acei, carĭ din incidentul morţii prea iubitului nostru soţ, tată... Gregoriu Ordace, în persónă, orĭ prin scrisorĭ de condolenţă ne-au alinat durerea, îi rugăm sĕ primésca pe calea acésta sincerile nóstre mulţămite. Blaşiŭ, 31 Ianuarie 1906. *Intristata familie.*

Cununie. D-l Ariton *Zăgan* îşĭ va celebra cununia religióşă cu d-şóra Victoria *Prună* la 4 Februarie n. în biserica gr. cat. din Vaidarecea.

Logodnă. D-l Augustin *Micle*, învĕţător gr. cat. în Racova (comitatul Sătmarului) s'a logodit cu d-şóra Rozalia *Huterer* din Vaşad (Bihor.)

Călindare Block românescĭ dela firma Socec din Bucurescĭ, se află de vêndare la Tipografia şi Librăria A. Mureşianu cu 70 banĭ plus 30 bani porto.

La Tipografia şi librăria A. Mureşianu se află 3 harte de şcólă cu reducere de preţ şi anume:

1. *Harta Europei colorată*, de Gaebler şi Dr. Cherven F., ediţia Lampel Robert, 3 metri pătraţĭ, cu beţe şi pe pânză, cu 6 fl. 50 cr.

2. *Harta de părete a ţĕrilor corónei Ungariei*, de Gaebler şi Dr. Cherven F., ediţia fisicală a lui Lampel Robert cu 5 fl.

3. *Harta căilor ferate şi ale navigaţiunei austro-ungare şi ţĕrile ocupate*, de Ignat Hatsek, $1^1/_2$ metri pătraţĭ 4 fl.

Apĕrarea contra bólelor de copii numai atuncĭ este perfectă, décă puterea de resistenţă a copiilor se potenţéză. Acésta se póte ajunge mai bine, décă se dă copiilor érna untură de pesce, şi spre acest scop untura de pesce a lui Zoltan este recomandată, fiind-că este fără miros, uşor de mistuit şi fórte nutritóre. O sticlă 2 coróne în farmacii.

2000 cor. plătesc aceluia, care póte dovedi, că atestatele publice la care mĕ provoc, nu sunt adevĕrate. Fie-căruia îi stă în drept, ca sĕ vină în persónă şi sĕ privéscă acele documente în original. Din tóte păturile societăţii stau la dispoziţie scrisorĭ de mulţămită, precum este şi următórea, primită cu data de 16 Martie:

D-lui Albert Müller în Budapesta, V. Vadász utcza 42/G. Nainte cu 5 anĭ mĭ-am procurat o cruce duplă electro-magnetică R. B. nr. 86967, pentru care vĕ mulţămesc de nenumĕrate orĭ, de óre-ce, mulţămesc lui Dumneḑeu, mĭ-a ajutat şi m'a vindecat de durerile marĭ ce le-am avut la inimă. Vĕ rog sĕ mĭ mai trimeteţĭ o cruce. Cu tótă stima Iohan Orahtsik în Podolin. Cine sufere de astmă, reumatism şi podagră sĕ-şĭ comande crucea acésta.

3. **Experienţa de mai mulţĭ anĭ** au constatat, că la suferinţe de stomac folosirea cunoscutelor *prafurĭ seidlitz ale lui Moll*, au efect vindecător, şi sunt de preferit altor medicamente. Intăresc stomacul şi curăţă sângele. Preţul unei cutii originale 2 coróne. Se pot căpĕta ḑilnic prin postă cu rambursă, dela farmacistul A Moll liferantul curţii din Viena Tuchlauben 9. In farmaciile din provincia sĕ se cĕră preparatul A. Mol, provĕḑut cu marca de contraventie şi subscriere.

Deva, 31 Ianuarie 1906.

(*Serbarea de adio în onórea lui L. Rethy.*)

Mare tămbălău se pregătesce aicĭ pe ḑiua de 4 Februarie. Renumitul maghiarisator şi remaghiarisator Rethy Lajos, fost inspector de şcóle, se duce în pensiune. Maghiarii de aicĭ, cei ce l'au tot hulit şi trântit de câteva ori la alegerea de deputat, vreau acum sĕ-i aranjeze o serbare de adio.

Fapt e, şi publicul cel mare bine scie, că de când a venit pe aicĭ, după înfrăţirea ce a fost înscenat'o în Braşov pe la 1870/71, Rethy şĭ-a dat multă silinţă sĕ maghiariseze şi »remaghiariseze« pe la noi. El a şi scris mult contra Românilor prin foile maghiare. Cu tóte astea n'a fost iubit şi sprijinit în de ajuns de conaţionalii sĕi de aicĭ, — póte pentru-că era ca intelect superior multora din cei ce voiau şi pretindeau a juca rol pe la noi.

Acum, după-ce se retrage, par'că ar voi sĕ-i dea un fel de satisfacţie, dér acésta îi privesce pe ei şi puţin ne impórtă pe noi.

Ceea-ce însĕ trebue sĕ ne atingă şi sĕ ne surprindă dureros, e faptul, că pe învitarea maghiară la serbarea sus amintită în onórea lui Rethy, între cei subscrişĭ, carĭ representă inteligenţa maghiară din Deva şi împrejurime, găsim şi numele a ḑece Românĭ.

Sunt între ei şi funcţionarĭ, ca primarul din Hunedóra, un fost profesor preparandial, directorul spitalului comitatens şi alţii.

Dér întrebăm: ce caută mai ales pe acéstă învitare numele scrise ungurescе ale următorilor protopopĭ românĭ: Vasilie Domşa protopop gr. or., Dr. Valeriu Frenţ protopop gr. cat., Nicolae Muntean protopop gr. cat., George Roman protopop gr. or., şi ce caută Dr. Pavel Oprişa, directorul gimnasiului gr. or. din Brad? Ce i-a îndemnat. séu ce i-a obligat pe aceştia sĕ se amestece între cei ce vor sĕ sĕrbătoréscă pe Rethy? Pot ei sĕ motiveze pasul acesta, fie şi numai cu consideraţii de curtoasie, când sciut este că tocmai au avut cele mai multe neplăcerĭ cu faimosul maghiarisator?

E trist şi o mare nenorocire, că inteligenţa nóstră nu póte avé mai multă tărie de suflet, ca sĕ refuse de a lua parte la acte şi manifestaţiunĭ, carĭ, în ce privesce spiritul lor, sunt îndreptate numai contra nóstră.

Se înşală amar acei Românĭ, carĭ luând parte la festivitatea lui Rethy, vor sĕ arate Maghiarilor şi maghiarisatorilor, că ei ar fi mai »conciliantĭ« séu mai moderaţĭ de cât aceia, pe carĭ ei îi declară de »buitogătăi« şi agitatorĭ, căcĭ Maghiarii orĭ cât s'ar căciuli şi umili ei, nu le vor crede, ér umilirea lor o vor tălmăci aşa, că e bine, ca în viitor sĕ dea şi mai mult în Românĭ.

Sĕ scie protopopii şi directorul amintit mai sus, că purtarea acésta a lor nu-i va face mai preţuiţĭ în ochii Maghiarilor, de cât pe orĭ-ce pretins »ultra«— Român. Din contră urmarea firéscă va fi, că îi vor desconsidera, trecêndu-i în lista celor cuceriţĭ pentru maghiarism.

Veştĭ bune din Rĕşnov.

— Ianuarie 1905.

Onorată Redacţiune! Am trăit sĕ vĕḑ ce n'am crediut. Anume în 6 Ianuarie 1906 în preséra sf. Ioan, ***pompierii românĭ din Rĕşnov*** au dat primul lor bal. Dér nu numai acesta este faptul însemnat, ci mai însemnat şi mai mândru pentru fie-care Român este, că la acest prim bal a cântat musica română din loc, compusă din 15 instrumente.

Petrecerea a decurs nu se póte mai animată, ér la 12 óre nóptea s'au jucat, jocurile naţionale „Căluşerul“ şi „Bătuta“ de un grup de 20 pompierĭ sub conducerea comandantului lor Romul *Cristolovean*. De mult nu s'au mai jucat aceste jocurĭ de bărbaţĭ căsĕtoriţĭ şi ceva mai în etate, ca acum. Acest corp s'a desfăcut de Saşĭ, cu carĭ erau un singur corp, încă din anul 1904, prin stăruinţa câtor-va tinerĭ înrolaţĭ ca pompierĭ. Aceştia vĕḑênd, că le este dată posibilitatea a-se desface de Saşĭ, au rugat pe înv. R. Cristolovean, sĕ le fie comandant, care nu din ambiţiune personală, ci naţională, a primit şi cu trup şi suflet a lucrat până a dus lucrul început la bun sfîrşit.

După desfacere, lucrul cel dintâiŭ de care s'a simţit necesitate a fost o „musică“ a pompierilor. Inceputul l'a făcut tot înv. Cristolovean, căcĭ cu multă strădanie a putut înciocola un grup de 13 inşĭ, pe carĭ prin contract întărit i-a putut lega între olaltă, pentru a forma o musică instrumentală. Instrucţiunea, s'a început în Octomvrie 1904, cu un instructor sas, care a fost angajat pe trei lunĭ de iérnă. In fine membriĭ musicei au fost instruaţĭ aşa, că la primul exerciţiu de pompierĭ din primăvara anului 1905 s'a pus în fruntea „corpului“ şi sub întonarea a douĕ marşurĭ românescĭ au condus pompieriĭ la eserciţiu. Se vedea fala şi mândria fie-cărui Român, vĕḑêndu-se corp de sine, în frunte cu o musică românéscă.

In Maiŭ apoi, atât pompieriĭ, cât şi şcólele române, au avut maial cu aceeaşĭ musică, ér din Noemvrie 1905, angajându-şĭ musica un instructor cu mult mai dexter şi mai serios, Iosif Novi, deşi cu plată cam mare de 150 cor. lunar, dér au ajuns în decurs de $2^1/_2$ lunĭ la atâta, încât musica singură a aranjat un bal a doua ḑi de Crăciun, al cărui resultat, atât moral, cât şi material, a fost nu se póte mai mulţumitor, mai ales pentru musicanţĭ, carĭ cu venitul acelei petrecerĭ au putut sĕ-şĭ acopere o parte din multele cheltu-

---

5.

Cine caută cinstit, găsesce, şi celui ce bate, i-se deschide. După multe alergărĭ zadarnice, în sfîrşit eroul nostru şĭ-a găsit un loc. Dér trebuia sĕ mai trécă şi prin alte nĕcazurĭ. Pe vremurile acelea — şi póte şi acuma — era obiceiul în tipografiile din Londra, că fie-care culegĕtor nou venit, trebuia sĕ plătéscă celor mai vechĭ o mică sumă, din care se cumpĕra beutură. Franklin, în cugetarea sa drĕptă, socotea, că obiceiul acesta nu e bun şi nu voia sĕ plătéscă. Firesce, camaradiĭ ceilalţĭ s'au supărat foc, lui Beniamin însĕ puţin îi păsa, căcĭ se credea în drept şi mai nădăjduia, că cu timpul se va uita tótă afacerea acésta.

Inţeleptul tînĕr însĕ s'a înşelat amar. Camaradiĭ lui i-au rĕmas duşmanĭ, deşi el se arăta prietinos cu ei. Când era absent, îi făceau fel de fel de bóţe, îi aruncau d'avalma literile din castă şi îi stricau zaţul paltelor culese, făcêndu-i pagubă în tot chipul. Franklin suferia şi tăcea. Nicĭ odată nu se plângea la stăpânul sĕu, ci îndrepta cu multă răbdare stricăciunile făcute. Dér fiind-că poznele se repetau mereu, ce era sĕ facă? — în cele din urmă s'a supus şi a făcut şi el cinstea obicĭnuită. A declarat însĕ, că ţine de nedrĕptă pretensiunea şi s'a supus numai de silă. Culegĕtoriĭ nu s'au supĕrat pentru declaraţiile lui Franklin şi firea lui deschisă şi resolută a început sĕ exercite o influenţă din ce în ce mai mare asupra camaradilor.

Aşa, el era fórte nĕcăjit vĕḑênd pe camaradiĭ sĕi dându-se prea mult la beutura de bere şi s'a sforţat în tot chipul sĕ-i abată de la acest viţiu. El însuşĭ din tinereţe se deprinsese cu viaţa cumpĕtată. ***Nicĭ odată n'a beut altă beutură, afară de apă, şi nicĭ odată n'a mâncat altă mâncare, decât pâne, legume şi puţină carne.*** Graţie acestui traiu cumpătat, Franklin era în tot-déuna sănĕtos şi senin şi pe lângă acésta putea sĕ-şĭ economiséscă şi ceva banĭ, din carĭ îşĭ cumpĕra lucrurĭ folositóre, mai ales cărţĭ. Acestea le spunea camaradilor sĕi, arătându-le, că prin beutură mai mult se slăbesc, decât se întăresc şi i-a convins pe câţĭ-va, sĕ-i urmeze exemplul. Aceştia în curând observară, că se simt mult mai sănĕtoşĭ şi mai uşorĭ şi pe lângă acésta mai aveau şi în buzunar câte ceva. Imprejurarea acésta a produs mulţumire generală şi a contribuit mult la ridicarea cinstei tînĕrului Franklin.

6.

Sîrguinţa neobosită şi traiul cumpătat, moral şi evlavios al lui Franklin i-au câştigat un prietin cu numele Denham, care i-a făcut în sfîrşit propunerea sĕ se întórcă împreună cu dênsul în America şi sĕ întemeieze acolo o întreprindere comercială. Denham, un om cu avere mare, s'a oferit sĕ dea capitalul, ér Franklin sĕ fie conducĕtorul afacerilor, avênd un salar considerabil. Franklin s'a învoit şi părăsi împreună cu Denham Anglia, unde petrecuse timp de 18 lunĭ, îmbogăţindu-şĭ cunoscinţele. La 11 Octomvrie 1726 au sosit în Filadelfia. Insĕ îndată ce a pus piciorul pe pământul dorit, începù sĕ-i dispară norocul.

Prima scire neplăcută fù, că logodnica sa, miss Read, i-a devenit necredinciósă, măritându-se cu altul. S'a temut, că Franklin o va uita în vălmăşagul Londrei. O altă veste supĕrătóre a fost, că William Keith s'a retras din demnitatea de guvernor şi pe de o parte cu ruşine, pe de alta cu trufie, se feria de Franklin. Odată însĕ întâlnindu-l, i-a spus verde, că nu trebue sĕ se feréscă de dênsul, că l-a iertat de mult.

Cea mai mare nenorocire l'a ajuns însĕ pe Franklin, când scurt timp după deschiderea comerciului, atât el cât şi Denham s'au îmbolnăvit de o bólă primejdióşă, de care Denham a şi murit. Franklin s'a însănĕtoşat, ce e drept, dér acum érăşĭ se vedea singur şi fără sprijin.

Ca sĕ pótă trăi, Franklin a întrat din nou în tipografia lui Keimer, căruia după plecarea lui Franklin îi mergea din nou prost. Reîntrând Franklin, tipografia a început din nou sĕ înfloréscă şi Keimer îi arăta lui Franklin multă dragoste şi respect, cât timp vedea, că póte sĕ înveţe câte ceva de la el. După aceea deveni érăşĭ rece şi brusc, aşa că lui Franklin i-a părut fórte bine, când un coleg al lui cu numele Meredith, i-a făcut propunerea sĕ înfiinţeze o nouă tipografie în Filadelfia. (Va urma.)

Digitized by Central University Library Cluj

eli avute cu procurarea instrumentelor și cu instrucțiunea.

In séra de „anul nou“ încă s'a dat o petrecere declamatorică-musicală-teatrală cu dans păn 'n zori. Acéstă petrecere a fost dată de studenții clasei a VII-a de la gimnasiul român din Brașov sub conducerea d-lui profesor de clasă d-l Dr. I. Blaga. Petrecerea a decurs nu se póte mai bine, pentru toți. Intréga programă a fost bine alésă și a plăcut de minune, dér mai mult a plăcut doina din Bănat, esecutată de corul studenților. O deosebită mulțumire au simțit mulți din asistenți la piesa teatrală „Năzdrăvăniile divorțului“, predată de un grup de diletanți în mijlocul cărora se afla bursierul soc. de teatru d-l Aurel Bănuțiu.

Toți domnii câți au venit de la Brașov, la gară au fost așteptați de un grup de pompieri cu musica în frunte, cari sub un frumos conduct cu facle au condus pe d-nii Brașoveni până în sala Hotelului. In pausă o trupă de tineri din Rêșnov, sub conducerea înv. Ioan Nan, au jucat „Călușerul“ și „Bătuta“, în cântecul musicei din Rêșnov, de óre-ce musică pentru bal a fost angajată musica din Brașov.

Corespondentul.

Din Munții apuseni..

23 Ian. 1906.

Anul nou în Abrud. Cu mult dor așteptam și în anul acesta sosirea sfintelor sërbători: ale Nascerei Domnului, ale anului nou, și ale Botezului Domnului. Și așteptam cu dor aceste sërbători, pentru-că ele aduc locuitorilor români din acest centru al „munților apuseni“ pe lângă mângăierea creștinéscă, ce trebue së o simtă cu acéstă ocasiune fie-care creștin în inima sa, încă multă bucurie și îndestulire, căci rar se va găsi centru românesc, unde së poți vedea atâta frăție și iubire, ca în Abrud, la aceste sërbători.

Când sunetul clopotelor celor 3 biserici române chiamă pe credincioși la rugăciune, inima-ți este cuprinsă de cea mai înaltă bucurie, vëdênd pe credincioșii celor două confesiuni române, cum se salută de cu drag, dorindu-și „sërbători fericite“ și „an nou fericit“, apoi alergând fie-care la casa Domnului, pentru-ca së înalțe sufletele lor pe câte-va momente peste grijile lumesci.

Că poporul gr. or. și gr. cat. de aici scie së trăiéscă așa de bine împreună, e de a-se mulțumi împrejurărei, că preoții lor sciu së se ridice peste veleitățile confesionale, vëdêndu-și fie-care de turma sa; dér lucrând în unire și bună înțelegere totdéuna, când vorba e de interesele poporului român.

De astă dată însë dat ni-a fost, ca bucuria și liniștea sërbătórei anului nou së fie turburată de durerea ce a cuprins inimile credincioșilor bisericei gr. cat.

Parochiile gr. cat. din „Munții apuseni“ stau adecă sub patronatul erariului reg. ung. și ministrul, pe basa unui concordat vechiu cu metropolia de Alba-Iulia și Făgăraș, are dreptul, ca la acestea parochii së întăréscă de paroch pe unul din cei 3 candidați propuși de consistorul din Blașiŭ. Astfel am ajuns, ca parochiile gr. cat. din „Munții apuseni“ — afară de 2 — së fie completate prin administratori interimali.

Tot astfel Abrudul este administrat în mod interimal prin preotul Ioan *Simu*, care la primul concurs, în 1904, fiind unicul concurent, nu a fost întărit din partea ministrului, din singurul motiv, că: *„nu este agreat din partea organelor administrative“.*

Pentru parochia gr. cat. din Abrud s'a publicat concurs acum a dóua-óră și acéstă împrejurare a îndemnat pe preotul Ioan Simu, ca în ḑiua de anul nou, de pe amvonul bisericei, së spună poporului sëu, pe care l'a păstorit cu atâta dragoste și înțelepciune, că e posibil, ca acest an së fie ultimul, când din înălțimea acestui s. amvon së doréscă poporului sëu „an nou fericit“; pentru-că abia mai crede së-i fie posibil a obținé întărirea în acest post din partea guvernului.

Asta e durerea, ce a cuprins inimile credincioșilor bisericei gr. cat. în liniștea și măreția sërbătorilor trecute, căci acest popor a sciut së îmbrățișeze cu tótă dragostea pe preotul Ioan Simu, care cuprins de atâta râvnă pentru binele credincioșilor sëi, gata era ori și când a-și jertfi chiar și interesele familiei sale.

Dér cu tóte aceste avem firma credință, că Ven. Consistoriu va sci së sprijinéscă pe unul din subalternii sëi, care își cunósce deplin și își împlinesce chemarea sa cu atâta zel și va sci së ție sémă și de simțëmintele unui popor credincios.

Ér preoțimea gr. cat. a Archidiecesei de Alba-Iulia și Făgăraș, *ținênd cont de acestea împrejurări, va sci së respecteze principiul de iubire frățéscă față cu un frate,* care de astă dată jertfă ar fi ținutei sale corecte.

Ne rëmâne însë speranța, că-l vom avé și pe viitor între noi pe părintele Ioan Simu — și la anul îl vom puté saluta singur pe el, ca pe preotul nostru.

x.

Din Sëliște.

— Finea lui Ian. 1906.

Domnule Redactor! Am tot așteptat, dór altul, mai chemat, va veni së vestéscă cetitorilor ḑiarului ce redactați una dintre cele mai frumóse și mai rare virtuți omenesci: *„recunoscința!“* Dorind însë, ca manifestarea vre-unei virtuți, într'un cerc românesc, baremi prin pildă s'aducă rod, iau péna — mi-e o unéltă greóie — în mână.

Sper că fac bine, și celor chemați o plăcere, scăpându-i de o datorință, spunênd lumei câtă iubire și câtă recunoscință pórtă Sëliștea și cercul Sëliștei aceluia, care 10 ani a condus cercul, și de ne vré Dumneḑeu bine, îl va mai conduce și mai departe cu aceeași energie și autoritate, cu aceleași vederi largi — atât de rare în timpul realistic de față — cari în vederea viitorului trec peste multe și multe nëcazuri.

Intr'adevër peste multe nëcazuri și cu o abnegațiune ne mai pomenită referitor la popularitate, a trebuit së trécă conducëtorul — șeful administrativ al cercului. Peste multe nesocotite pofte ale poporului din cerc, peste multe mici animosități, pe cari a cercat și cércă a nu-le observa, a trebuit së trécă, trece și va trebui së mai trécă.

Și étă, că din ocasia împlinirei a 10 ani de muncă cinstită și intensivă, a dovedit Sëliștea, cercul, poporul, că nu prin vorbe, nu prin stringerea de aderenți, nu prin operațiuni momentan plăcute obștei së câștigă stima și popularitatea, ci prin energie, vederi largi — trecênd peste mărunțișuri la mare, prin desinteres desëvêrșit cu vizirul deschis pentru cei ce-i caută fața și adese-ori în rëspër cu majoritatea. Laudă acelui popor, care l'a priceput.

Ce frumósă manifestare! Și cu atât mai frumósă, căci a fost nepregătită, spontanee. Deabia cu două ḑile înainte se svonise, că notarii din cerc vor së aranjeze pe Vineri în 11 Ian. a. c. un banchet, în onórea șefului lor și în preséră întrégă Sëliștea se adunase, câți cu torțe și toți cu dragă inimă, së-i ureze din suflet „së trăiéscă!“ Torțele iluminau întréga stradă, în care locuiesce primpretorul și fumul lor străbătea în pături grόse, încet, cătră cerul senin. Liniște perfectă — par'că fie-care din mulțimea imensă era copleșit de fiorul așteptărei. Și când el se arătă la feréstră, din pieptul tuturor rësună deodată, ca rupt din inimă, impulsiv, marcant *„së trăiéscă!“*, s'apoi érăși liniște.

Acum s'aude reuniunea de cântări. Un cântec — o odă ocasională, compusă cu mult talent de dirigentul reuniunei întețesce solemnitatea. Semnificativ, că atâți membri activi ca cu acéstă ocasie nu s'au mai strîns de când esistă reuniunea!

Apoi și-a ridicat Dr. *Comșa*, deputat și președinte al comitetului parochial, glasul și în numele și din inima tuturora, în avêntate cuvinte a spus celui sërbătorit câtă mulțumită, dragoste și stimă îi păstrăm, cât bine și câtă fericire îi urăm.

Nu pot da séma de firul cuvêntărei, scim însë că rar l'am auḑit pe Dr. Comșa așa bine vorbind, dovadă că sentimentelor adevërate a dat graiu.

A rëspuns apoi d-l *Dragits.* Vëdêndu-l nici o impresie deosebită nu face, nici voce deosebit de bună pentru un orator. Insë décă începe a vorbi, rece, respicat, cu voce lină cam metalică, fără pause — absórbe tótă atențiunea, te silesce së nu clintesci din ochelarii sclipitori și fascinat, sedus, i-ai crede atunci și ce nu e de creḑut! Noroc, că darul e împreunat cu o rară cultură de inimă! Vorbesce totdéuna scurt, rece, nici un cuvênt mai mult, decât trebuesce, dér nici mai puțin. Așa și acum. N'a vorbit nimic deosebit, dér ceva mai emoționat ca de obiceiu — era surprins. Și totuși mulțimea stetea cu ochii țintă în ochii lui, nici mișca nu cuteza cine-va și la sute de pași fie-care cuvênt s'auḑia.

Póte promisiunea solemnă, că și în viitor va fi la loc, póte minimala vibrare a vocei, póte momentul solemn — ori iubirea ce sbura între el și noi — a înduioșat tóte fețele?.....

A mai cântat apoi reuniunea de cântări o piesă, și după câte-va „së trăiéscă“ ne-am retras cu toții cătră locuințe, veseli, că fie-care în parte a contribuit după putință la singura rësplată ce o puteam da.

A doua ḑi a fost banchetul pomenit. Reușită perfectă, cuvêntări frumóse, între cari ér a escelat a Dr.-lui Comșa, veseli — ba cătră sfîrșit veselie la „rótă“.

Incheiŭ cu dorința, ca și alții, de aici și din tóte părțile locuite de Români, së dee prilegiŭ la recunoscință!

Locin.

De pe Someș.

(*Corul bisericesc român din Gherla. Reuniune de meseriași. Un apel.*)

— 27 Ianuarie 1906.

Cu o vie satisfacțiune apuc condeiul, ca së Vë scriu despre un curent sănëtos și îmbucurător, ivit de curênd în Gherla, acest oraș faimos, despre care de cele mai multe ori numai vești bune nu se puteau ceti prin foile nóstre.

In timpul din urmă însë, slavă Domnului, împrejurările din Gherla au început a-se schimba în spre bine, și astfel avut-am ocasiunea de a ceti din când în când și câte o veste îmbucurătóre, cum a fost cea despre schimbarea, ce s'a produs în sînul corpului prof. de la preparandia română de acolo, acest institut, care ajunsese păn'acolo, încât un voinicos de inspector școlar îi purta pe toți de la preparandie pe la icóne, după cum îl tăia capul, purtându-se într'un mod, de credeai că ai de a face cu un pașă turcesc; nu mai puțin îmbucurătóre a fost și vestea edificării nóuëi biserici române de acolo și încă în *stil bizantin.*

Ér acuma aflăm și despre un alt lucru frumos, sëvêrșit de Românii din Gherla, cari grație unor elemente tinere ale inteligenței de acolo, au început a-se trezi din letargia, în care erau adênciți până acuma. Nisce idei frumóse și sănëtóse au început a-se lăți și a preocupa pe Românii din Gherla: idea înființării *unui cor bisericesc* și a unei *reuniuni de meseriași.*

Realisându-se aceste apoi ușor s'ar puté continua și cu înființarea unei *casine românesci,* și astfel încetul cu încetul s'ar cristalisa viața socială a Românilor din Gherla. Ajunge însë de-ocamdată realisarea celor două idei, dér mai cu sémă a corului bisericesc. Realisarea înființării — séu mai bine ḑis a funcționării, de óre-ce deja s'a înființat, — corului însë întîmpină multe greutăți, dintre cari cea mai mare este lipsa mijlócelor materiale pentru procurarea lucrurilor trebuinciose pentru cor, cum sunt d. e. un harmoniu, note, etc.

Ca së se pótă delătura acéstă pedecă din calea ducerei la îndeplinire a ideii frumóse a Românilor din Gherla, se cere mai înainte de tóte sprijinul binevoitor al publicului mare român.

Corul nou înființat constă în mare parte din meseriași români, pe cari în Gherla sunt pe cale së-i perdem din punct de vedere național. Acești meseriași însë sunt cam sëraci și astfel, décă i-ai îngreuna și cu jertfe materiale, numai i-ai speria, în loc së-i aduni. Că de adunat trebue së-i adunăm și că trebue së întrăm în contact cu ei, acésta e un lucru, pe care cred că fie-care Român inteligent îl scie aprețía. Corul ar fi acel mijloc, cu care am puté remedia ranele din sînul Românilor din Gherla. Ar fi, pot ḑice, un adevërat pëcat național, décă am rëmâné indiferenți față de acéstă frumósă mișcare culturală a Românilor din Gherla și am lăsa së se desilusioneze și së despereze acei puțini ómeni de bine, cari s'au pus în fruntea acestei mișcări. Së nu uităm, că acéstă mișcare culturală s'a ivit chiar în Gherla, unde de decenii spiritul național era amorțit.

Apelez deci la toți aceia, cărora posiția și starea le permite a putea contribui materialmente cu ceva în favorul corului român nou înființat din Gherla.

Eventualele contribuiri së se adreseze d-lui Alexandru *Leményi,* protopop în Gherla (Szamosujvár).

Zenius.

Rugarea deschisă,

cătră Onoratul Biurou central al Reuniunei învëțătorilor gr. cat. Archidiecesani.

Am cetit în ḑiare diverse păreri, că în ce mod mai vrednic s'ar puté eternisa memoria regretatului profesor de pedagogie *Aurel P. Bota* și cum s'ar puté pune basă temeinică unui fond întru amintirea acestui iubit și binemeritat dascăl.

Intre acestea păreri vrednică de amintire este acea a colegului Ioan Pampu, esprimată în colónele acestei foi, precum și a On. direcțiuni a institutului pedagogic din Blașiŭ, care a și deschis șirul colectanților pentru crearea acestui fond.

Vrednice de laudă sunt acestea începuturi și îmi pare bine, că s'a făcut un început în acéstă privință, însë după modesta mea părere nu vor duce la resultatul așteptat și dorit. Dovada cea mai bună este suma colectată până astăḑi, mi-se pare că de 203 coróne.

Convingerea mea este aceea, cum-că noi vom aduna o sumă îndestulitóre spre a forma o fundațiune vrednică și démnă de numele iubitului și regretatului profesor *Aurel P. Bota* numai atunci, când toți învëțătorii din archidiecesă vor contribui cu obolul lor și vor jertfi din puținul lor în scopul acelei fundațiuni, care va purta

Cei mai numeroși profesori și medici îl prescriuḑilnic
Sirolin
contra morburilor de plumâni, catar, tuse măgăréscă, scrofule și influență.
delaturéză: tusa, flegma asudórea de noapte.
Se vë feriți de imitație, de aceea së se céră: *Pachetarea originală „Roche.“*
„Roche“
Se capëtă cu prescriere medicală în farmacii, **Sticla 4 cor.**
F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel Helveția (Schweitz).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

numele aceluia, care a iubit fórte mult pe învĕţătorĭ şi care a fost şi un harnic funcţionar al Reuniuniĭ nóstre timp de 8 anĭ.

Şi eu sunt tare convins, că acésta se va puté duce la bună isbândă atuncĭ şi în acel cas, când *Onor. Biurou central din Blaşiŭ*, ar binevoi a întreprinde o colectă generală între învĕţătoriĭ archidiecesanĭ.

Pentru aceea îmĭ îndrept acea smerită rugare către acest Onorat Biurou, sĕ aibă bunătate a împărţi liste de colectare la fie care despărţământ în numĕr corĕspunderĭ, ér conducĕtoriĭ despărţămintelor cu ocasiunea adunărilor de primăvară sĕ colecteze atât de la învĕţătorĭ, cât şi de la alţĭ inteligenţĭ în acest scop. — Resultatul acestor liste se va publica la timpul sĕu în organul Reuniuniĭ. Cu atât mai vêrtos sunt a-se distribui astfel de liste, întru cât *prin* acésta fie-care colectant are mai multă încredere şi basă de drept atât între colegĭ, cât şi alţĭ contribuenţĭ. Ar puté fi distribuite în fie-care despărţământ câte 3—4. Adunarea generală din *tómnă* apoi, se va pronunţa definitiv în causă, după ce va cunósce şi resultatul colectei întreprinse.

Rog decĭ din nou Onor. Biurou central a da acestea liste. Rêndul fraţilor învĕţătorĭ este a contribui din rĕsputerĭ şi aşĭ da din *puţinul* lor la augmentarea acelei fundaţiunĭ, care pórtă numele aceluia, care a iubit sincer şi fórte mult pe învĕţătorĭ, ér noi sĕ scim da o vrednică dovadă mai cu sémă cei-ce *l'am cunoscut şi ne-a fost profesor óre-când*, că suntem în stare a aprecia şi rĕsplăti după vrednicie pe binevoitoriĭ noştri!

Vad, în Ianuarie 1906.

Octavian Popp,
preşed. desp. „Făgăraş."

Clubul naţionalist din dietă şi invitarea lui Kossuth. Pe ḑiua de 26 Ianuarie Francisc Kossuth a convocat o conferenţă în afacerea ajutorărei familiilor reservişti-lor de a dóua chemare (de întregire). El a invitat la acéstă conferenţă şi pe preşedintele clubului dietal al deputaţilor naţionalişti, Dr. T. Mihali. D-l Mihali a convocat pe deputaţii din club la o consfătuire, ca sĕ hotărască asupra invitării lui Kossuth. Hotărîrea fiind luată, fu împărtăşită lui Fr. Kossuth, drept rĕspuns la invitarea acestuia.

In rĕspuns se ḑice, chiar la început, că partidul dietal naţionalist regretă *a nu puté lua parte* şi a nu trimite representanţĭ la conferenţa convocată de Kossuth, deşi este vorba aicĭ de o cestiune umanitară. Clubul naţionalist a luat deja posiţie în acéstă cestiune, enunţând părerea şi sfatul, ca cei obligaţĭ la serviciul militar, cu tot ex-lexul, sĕ-şĭ îndeplinéscă serviciul. Sfatul a şi fost ascultat, aşa că prea puţine familii de ale reservi*ştilor din sînul* naţionalităţilor sunt avisate la ajutor, căcĭ partea cea mai mare a celor obligaţĭ la serviciu, Românĭ, Slovacĭ, Sêrbĭ, s'au presentat de bună voie şi contingentul regimentelor respective a fost peste tot completat. Clubul nu póte risca, ca sub pretextul alinării miseriei şi suferinţelor ce au urmat din atitudinea contrară a celorlalte partide, sĕ se întovărăşéscă cu partidele coaliate, carĭ au ignorat până acum cu desăvîrşire atât partidul naţionalităţilor, cât şi justele lui postulate.

Se mai ḑice în rĕspuns, că în programul coaliţiunei maghiare nu se află nicĭ un punct, care sĕ aibă ca scop asigurarea existenţei naţionale a naţionalităţilor nemaghiare din patrie. Coaliţia dă mână de ajutor guvernului de la putere la executarea unor ordine ministeriale, ce violéză legĭ sancţionate şi carĭ atacă naţionalităţile nemaghiare în limba, cultura, autonomia lor bisericéscă şcolară, decĭ în existenţa lor. Rĕspunsul încheie ḑicênd:

»Cu tóte acestea partidul nostru declară, că ar vedé cu bucurie, décă în convingerile politice ale partidelor coaliate s'ar cristalisa nisuinţe, carĭ ar ţinti la realisarea ideilor accentuate până acuma în zadar de d-l Mocsary Lajos, fostul preşedinte al partidului independist şi 48-ist. In casul acesta partidul nostru ar fi cel puţin în situaţia norocósă, că ar puté sĕ chibzuiéscă asupra comunei conlucrărĭ din cas în cas cu partidele coaliate.«

Din Bistriţă.

16 Ian. 1906.

(Crăciunul şi anul nou la noi.)

(Fine.)

Al *optulea* punct: Les Adieux. Solo de pian. Weber. Executat de d-şóra *Zenobia Triff*. Acuma apare prima dată pe scenă înaintea publicului din Bistriţă. Primele acordurĭ au tradat-o deja, că avem de-a asculta pe o bună pianistă, din bună şcólă eşită.

Deşi bucata e grea, a trecut sigură şi liniştită peste problema sa. Aplausele publicului i-au rĕsplătit prestaţiunile frumóse. Al *nouĕlea* punct: „Duşmancele", poesie de Gh. Coşbuc. Declamată de d-şóra Marióra *Strîmbu*. Declamarea a succes pe deplin, atât ca predare, cât şi ca dicţiune, mişcare, accentuare şi ca mĕsură equilibrată a emoţiunilor. Publicul a aplaudat-o cu căldură. Urméză al *ḑecelea* punct: *„Rĕsunetul Ardealului"* de I. Vidu. Cor mixt, cu solo de sopran. Atenţia şi curiositatea publicului era în multe privinţe excitată. De la punctul prim, numai acuma apare a doua óră întreg tineretul inteligent pe scenă, acéstă cunună frumósă a societăţiĭ nóstre din Bistriţă. Apoi era şi bucata nouă, numai din rapórte cunoscută la noi în Bistriţă. Dér şi corul nostru mixt s'a arătat fórte brav şi voinic faţă de problema sa. La introducere: *„Peste codriĭ cei verḑiĭ etc. trece dorul suspinând"* au cucerit deja inima publicului tóte vocile, carĭ pe rênd eşiră în relief. Apoi urmă solo de sopran, melancolic, dulce, curat şi mlădios, al d-şórei Veturia *Petran* cântând *„Codrule ce te mândrescĭ?* etc. acompaniată icĭ colo de celelalte vocĭ şi formând tóte vocile împreună rĕsunetul duios şi mult grăitor al unui popor, al unei ţĕrĭ muntóse, frământată de mai multă jale, decât mângâiată de speranţă. După acéstă parte duióşă, urmă apoi partea vivace: *„Păsĕrică mică, mică din ogor"*, care smulse dintr'odată publicul din melancolia sa plăcută, în care căduse, sub presiunea dulce a părţiĭ de solo şi-l puse imediat într'o stare însufleţită şi senină. Acordurile pianisime din urmă: „Păsĕrică mică, mică din ogor — nu-mĭ cânta sĕ mor"... trec publicul din nou în atmosfera de melancolie şi speranţă a concertului mixt de codru, atât de bine înţelésă de inima Românului!

Publicul a erupt în aplause frenetice. Corul a trebuit sĕ repeteze bucata. Corul a repetat şi sopranul solo a cântat „Munţilor ce vĕ făliţĭ", cu aceeaşĭ mlădiere dulce, cu aceeaşĭ armonie, cu acelaş efect fermecător; apoi întreg corul cântă ĕră partea vivace cu aceeaşĭ energie elevantă.

Prestaţiunile corului au fost eminente la tóte bucăţile, în special la „Rĕsunetul Ardealului" şi au robit atenţia şi sentimentele publicului. Ér d-niĭ aranjerĭ ai corului şi ai petrecerei — carĭ peste tot au fost la culmea chiemăriĭ lor, — au servit numai reputaţia petrecerei, când au rugat pe d-şóra Veturia *Petran*, o cunoscută sopranistă a societăţiĭ nóstre, ca sĕ conlucre cu întreg corul, cu întreg tineretul, la prestaţiunile din séra acésta. D-şóra Petran a cedat şi a cooperat. Aşa cred, că póte fi îndestulită cu apreţiarea primită din tóte părţile pentru serviciile D-sale eminente. Multă laudă merită în special d-l C. F. *Rohrbeck*, maiestrul de cor, care cu pricepere nedisputată şi cu tótă bunăvoinţa s'a pus la disposiţia corului şi a petrecerei. Ba tineretul a îmbrăţişat ideia frumósă de a-se organisa statornic pe basa statutelor „reuniuniĭ de cântărĭ de aicĭ" tot sub conducerea d-lui C. F. *Rohrbeck*,

*

Tot sub impresiunea fericită a prestaţiunilor înşirate, salută însufleţit la 12 óre din nópte d-l protopop Gh. *Domide*, publicul present, felicitându-l de *anul nou*. D-Sa face o reprivire frumósă asupra celor petrecute în viaţa privată şi publică în 1905, — între altele şi la serbările strălucite de la Sibiiu — apoi indică evenimentul splendid din anul nou 1906 — exposiţia naţională din Bucurescĭ, felicită tineretul pentru presentaţiunile sale eminente şi pentru ideia sa de a întra în reuniune stabilă, felicită întreg publicul present, în special pe inteligenţa Bistriţei, ocrotitórea lucrurilor bune. Apoi încă odată uréză: „An nou fericit." La acésta urméză ciocnirile frăţescĭ cu păharele de vin, de la om la om, cugetându-se fie-care în taină la „Păsĕrică mică, nu-mĭ cânta sĕ mor".

In fine a urmat jocul animat până diminéţă. Toţĭ erau veselĭ, ca şi aceia, carĭ şi-au împlinit o datorinţă frumósă.

Resultatul material încă a fost frumos. Se va face socótélă separată. Sĕ sperăm cele bune şi pe viitor.

In urmă vĕ mai comunic, că şi alte bune se mai pot înregistra: Internatul de la gimnasiul din Năsĕud adĭ-mâne va deveni realitate. Atuncĭ va fi o ḑi de veselie. Mai sunt şi alte speranţe. Dér sĕ nu tradăm pe aceia, carĭ îşĭ dau silinţele bune în formă discretă!

An nou fericit! *Gabins.*

Bibliografie.

»Ilie Mărin«. D-l N. Petra-Petrescu prin istorióra »Ilie Mărin« face un *real serviciu tineretului român.*

Ilie Mărin este tipul omului onest, moral şi inteligent. Graţie acestor calităţĭ nu numai, că din orfan şi sĕrac cum este, ajunge bogat şi bine vĕḑut, dér aduce pe un rĕtăcit pe drumul cinstei.

Stilul este limpede, curgător şi simplu.

Acéstă carte a d-lui Petra-Petrescu merită şi chiar trebue cetită de tinerimea română de tóte treptele sociale şi trebue sĕ figureze în tóte bibliotecile şcolare şi sătescĭ. — *S. N. „Revista idealistă"*.

Despre aceeaşĭ carte »Călindarul Minervei« din Bucurescĭ ḑice:

In tóte literaturile rolul povestirei educative a fost apreciat după cuviinţă, şi cărţilor alese, ca acéstă de faţă, anume pentru tinerime, li-s'a dat o primire totdéuna bună. E şi fórte natural, când ai în vedere scopul frumos pe care-l urmăresc. Din parte-ne ne facem o adevĕrată datorie sĕ recomandăm familiilor acéstă povestire educativă, bine scrisă şi interesantă din tóte punctele de vedere în care se dovedesce, că munca şi moralitatea trebue sĕ fie principiile conducĕtóre în viaţă.

„Neamul românesc în Ardeal şi Ţara ungurésca" de N. Iorga Vol. I. Bucurescĭ »Minerva«. Paginĭ 377. Cu numĕróse ilustraţiunĭ. Preţul cor. 2.50.

Volumul acesta este împărţit în 10 cărţĭ: 1) Ţinutul Braşovului. 2) al Făgăraşului. 3) Sibiiului. 4) Mercurii şi Sebeşului. 5) Alba-Iulia. 6) Ţinutul Orăştiei. 7) al Haţegului. 8) al Inidórei. 9) al Devei şi 10) Munţii Apusenĭ.

Numele autorului ne dispenséză de orĭ-ce recomandaţie.

La preţul indicat sunt a se adăoga 25 filerĭ pentru porto. Se află de vêndare la tipografia şi librăria A. Mureşianu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 31 Ianuarie. Contele Andrassy va pleca mâne la Viena cu rĕspunsul comitetului coaliţiunei In cercurile opoziţionale începe a dispare optimismul privitor la pace. O parte a pressei coaliţioniste afirmă, că în rĕspunsul comitetului nu se renunţă nicĭ cât un fir de pĕr la drepturile naţionale maghiare în armată. „Magyarország" avertiséză publicul sĕ nu ia de banĭ bunĭ svonurile rĕspândite asupra păciĭ. Contele *Apponyi* a declarat unui corespondent vienes, că condiţiile puse de Coróna nu sunt încă de natură, încât se pótă fi vorba de pace fără umilirea naţiunei. La şedinţa de adĭ a comitetului coaliţiei, br. Banffy n'a participat, de óre-ce prevedea, că n'are sĕ succédă valorarea postulatului referitor la teritorul vamal independent în textul rĕspunsului. Banffy declară în fóia sa, că fără teritoriu vamal independent, nu póte sĕ se facă pace.

Belgrad, 1 Februarie. După svonurile ce circulă aicĭ, guvernul sêrb ar fi decis a face sĕ cadă în scupştină tratatul de uniune vamală cu Bulgaria. Se dă ca sigur, că Serbia va reîncepe în curênd negocierile cu Austria pentru încheiarea unei conveniţiĭ comerciale.

Viena, 1 Februarie. Din Chişineu se anunţă, că guvernorul Haruzin, care protejéză jurnalul ruso-român „Basarabeţ", a dat ordin sĕ se sechestreze tipografia jurnalului filosemit „Basarabeskaia Jizn". Zaharof, directorul acestui jurnal, a fost arestat.

Rectificare. In foiletonul din Nr. 9 p. 3. col. 2, rîndul 7 de jos în sus s'a strecurat o greşală. In loc de „Sopa" s'a cules »popa«, ceea-ce se rectifică.

Spaima.

In graiul nostru sunt mai multe cuvinte, carĭ arată aceeaşĭ simţire sub deosebite felurĭ de tărie. De pildă: témă, frică, spaimă, gróză.

Tóte acestea au cam aceeaşĭ înrîurire asupra sufletului şĭ-a trupului şi anume o înrîurire rea, care une-orĭ póte duce la bólă şi la mórte.

Poporul nostru scie acest lucru şi ades auḑĭ vorbind, că pe cutare copil orĭ tînĕr l'a prins bóla din frică, orĭ spaimă. Ca sĕ înţelegem mai bine, cât adevĕr s'ascunde sub acéstă credinţă, vom arăta cum lucréză frica asupra trupului. Pe cel înfricoşat din vre-o pricină, îl apucă tremur, toţĭ muşchiĭ i-se sbuciumă ca la spasmurĭ. Décă spaima cresce, atuncĭ insul rĕmâne ţintuit locului, glasul îi e răguşit, orĭ chiar amuţesce de tot. Sunt pilde, când ómenĭ în vêrstă şi mai ales copiiĭ au rĕmas muţĭ de spaimă pe totdéuna séu pe mult timp.

Tot din spaimă mare la femei carĭ alăptéză, se opresce laptele. Cel îngrozit simte gura uscată, limba i-se lipesce de cerul gurei, nu mai are scuipat, trupul i-se acopere de-o sudóre rece, pielea i-se încreţesce, pĕrul i-se sburlesce, cum ḑic ómeniĭ, se face măciucă, séu se urcă în vêrful capului, rĕsuflarea e oprită şi simţĭ o înăbuşélă şi o sugrumare în gât. Vinele se strîng şi dese-orĭ inima bate de-odată prea tare şi pe urmă se opresce de se póte întîmpla chiar şi mórtea. Tóte cele spuse mai sus arată, că frica, fie sub orĭ-ce formă, aduce nisce schimbărĭ rele în tot trupul, carĭ dese-orĭ pot pricinui bolĭ şi chiar mórte. Dér, ca sĕ vedem cât de mare dreptate are poporul, când ḑice, că pe cutare l'au găsit frigurile orĭ zăcarea din spaimă, sĕ spunem o întîmplare, care am găsit'o într'o revistă germană şi decĭ merită credare.

In Rusia, lângă Vilna, s'a întîmplat, că un câne turbat a muşcat o familie întrégă. Pe toţĭ i-au dus la spitalul din Vilna, unde i-au altoit împotriva turbărei, la vreme, şi s'au vindecat.

Peste un an de ḑile, fata cea mare rĕmâne singură acasă. Aprópe de ei se întîmplă o bătae; patru inşĭ tăbărăsc pe unul şi vor sĕ-l omóre; fata sare, începe sĕ ţipe, sĕ cheme ajutor; dér era departe de oraş, vecinĭ n'avea, şi bătăuşiĭ se reped la ea. Atuncĭ, îngrozită, o ia la fugă spre oraş. Bătăuşiĭ o fugăresc până aprópe de barieră, dér fata scapă.

Cum ajunge în oraş, o apucă spazme şi simte înăbuşélă în gât. Toţĭ cred, că-i din pricina strigătelor şi a fricei; dér peste puţină vreme o apucă furiile turbărei şi în câte-va ḑile móre turbată! Pricina a fost, că dênsa avea sĕmînţa turbărei, care fusese slăbită prin altoire, dér, de frică, i-a slăbit atâta sângele, nerviĭ, puterile ei de viaţă, încât sĕmînţa a fost destul de tare, ca s'o învingă şi bóla a doborît-o. Acelaşĭ lucru se întîmplă la friguri, orĭ la alte bolĭ.

După cele spuse, vedem cât de mare primeḑie e de a întrebuinţa la copiĭ, fie în familie, fie la şcólă, frica.

Intâiŭ, că nu putem sci tăria fie-cărui copil, cât de mult póte răbda la frică. Dér chiar décă nu se întîmplă bolĭ şi lucrurĭ grozave, frica tot n'are nimica bun.

Copilul, de frică, nu póte rĕspunde nicĭ cât scie. Pe urmă, frica repetată în fie-care ḑi, ajunge de-i strică sufletul întocmai ca şi o otravă des dată, care-i strică trupul. Chiar décă în unele întîmplărĭ se pare, că frica de profesor şi de pedepse dă óre-carĭ folóse, e lucru înşelător, fiindcă nimenĭ n'a cercetat relele, ce au însoţit acele pretinse folóse.

Orĭ-cum, e mare primejdie de-a cresce copiiĭ cu frica bătăei și mai ales de a-i spăria de micĭ cu frica de Mama pădurei, de moșul care vine sĕ-l ia. Tóte acestea slăbesc trupul și sufletul copilului.

Părinții cât și învĕțătoriĭ trebue sĕ scie ce fel de pedepse pot suferi copiiĭ și nicĭ-odată acestea sĕ nu fie de acelea, carĭ îngrozesc și slăbesc.

Sunt profesorĭ, carĭ cred că-i un merit, că școlariĭ lor le sciu de frică și se fălesc, că décă strigă la ei, toțĭ îngălbenesc de gróză! Nicĭ nu-șĭ dau séma de fără de legea ce fac.

In așa stare eleviĭ nu mai pricep nimic și dese-orĭ copiiĭ cuminți, dér prea simțitorĭ, nu pot rĕspunde, așa că se prostesc pe fie-care ḑi și se descuragiază.

Invĕțătoriĭ trebue sĕ scie a-se face sĕ fie iubiți de școlarĭ. Numai atuncĭ sufletele tinere se deschid cu drag și mintea lor sbucnesce și dă tot ce póte da. Inimióra copilului bate în voie și creeriĭ, vioi și sloboḑĭ de gróză, dau tot ce pot sĕ dea

Cu dragoste și vorbe bune se îndoiesce puterea de a cugeta a copilului; cu frică și gróză îl prostim, și nu-i mai mare fără de lege, decât a ucide sufletele tinere.

Cu frică și gróză se pot face suflete cu apucăturĭ de robĭ; cu dragoste și bine se pot face minți alese și suflete bune. Decĭ ar fi de dorit, ca învĕțătoriĭ sĕ nu se jóce cu arma primejdióșă a fricei, care adesea póte da la ivélă bolĭ ce ar fi rĕmas ascunse tótă viața și mai mult sĕ sfătuiéscă și pe părinți a nu o întrebuința, căcĭ tot-déuna dă ródele și împiedecă și pe profesorĭ, de vreme ce un copil înfricoșat de-acasă, e un copil bolnav, cu mintea și cu nerviĭ slăbiți.

(„Alb.") *Sofia Nădejde.*

Ingrijirile copiilor micĭ.

— Urmare. —

Copilul trebue hrănit din ḑiua a dóua după nascere cu laptele maicei sale. Acest lapte, afară de casul când mama e bolnavă de vre-o bólă grea, este hrana ce priesce mai mult copilului. El îl face sĕ créscă vĕḑênd cu ochiĭ, sĕ capete putere și vioiciune, sĕ se facă rumen, voinic și sănĕtos. Ce sĕ aibă laptele de este atât de bun?

Ómeniĭ învĕțați au aflat, că la un litru de lapte supt de un copil sunt 890 părți de apă și 110 părți tarĭ séu solide, carĭ sunt rĕspândite în părticele fórte micĭ.

Părțile tarĭ séu solide sunt: grăsimea, care se póte deosebi din lapte, prin bătaia acestuia în putineiu. Acéstă grăsime pórtă numele de unt. Mai este apoi partea numită caș, din care prin închegare se póte face brânză.

In lapte se mai găsesce: zahăr de lapte, albumină (aceea din albușul oului), sărurĭ ca: fosfate de var, fosfate de sodă, fosfate de magneziu, precum și gazurĭ ca acidul carbonic (aflat și în sifóne, în vinul care firbe) oxigenul și azotul (gazurĭ aflate în aerul pe care îl respirăm.)

Astfel format, laptele este în stare sĕ hrănéscă pe copil, sĕ-l facă a cresce, fără sĕ mai fie nevoe de altă hrană în vêrsta fragedă.

Negreșit, că copilul se va hrăni bine și va cresce cum se cuvine, décă și mama lui se va îngriji de o mâncare bună. Dér ce trebue sĕ mănânce femeia, care-șĭ dă sînul copilului ei? Se va hrăni cu pâne, carne, lăpturĭ, legume (fasole, mazăre, linte) ouă, brânzeturĭ, etc. Va puté bea și vin séu bere, însĕ câte puțin din aceste bĕuturĭ. In cantitate mare, aceste beuturĭ spirtóse fac rĕu nu numai mamei, dér și copilului ei. Eu cunosc exemplul unei doicĭ, care bĕuse câte-va păhărele de rum, fără scirea stăpânilor, și pe lângă starea ei de beție a urmat și o stare de amorțire a copilului, care supsese laptele de la acea doică. A trebuit sĕ vină doctorul, ca sĕ scótă din leșin pe micul copil, otrăvit de rum. Ómeniĭ învĕțați spun, că copiiĭ părinților bețivĭ capĕtă bóla numită epilepsie (bóla copiilor), sunt tîmpițĭ, mor de timpuriu de bóle grele. Mare rĕu fac și mamele, carĭ dau copilașilor sĕ bea rachiu, vin, etc., creḑênd că prin aceste bĕuturĭ îi vor vindeca de durerĭ séu de unele bóle. In acest chip, asemĕnea femei vor face ca sĕ sufere creeriĭ copilului, măduva spinăriĭ și ceilalți nervĭ din corp, precum și organele lui plăpânde, și vor obicĭnui corpul copilului sĕ-i placă mai târḑiu beuturile spirtóse.

S'a vĕḑut, că o muncă potrivită a mamei face ca laptele ei sĕ fie mai bun și mai îmbelșugat, pe când o muncă prea mare séu obositóre, împuținéză laptele séu îl face mai apos.

Femeia în timpul alăptatului nu trebue nĕcăjită. Frica, supărarea, nĕcazurile de tot felul au o mare înrîurire asupra laptelui. Se spune, că adeseorĭ din pricina fricei séu a unei supĕrărĭ marĭ, laptele póte ajunge vătămător, ba chiar otrăvitor pentru copil. Așa se pomenesce de exemplul unei femei, care se spăriase rĕu, când vĕḑuse pe un tălhar că-i ucide bărbatul. După ce i-a mai trecut femeii frica ce o avusese, se apucà sĕ-șĭ lăpteze copilașul care plângea. Nu trecù mult timp și copilul începù sĕ țipe din tóte puterile; apoi căḑù în leșin și în curênd muri. S'a constatat, că laptele mamei sale fusese otrăvit din pricina fricei și scurtase viața copilului ei. De altfel chiar în popor e credința, că mama nu trebue sĕ-și alăpteze copilul când îi este laptele înfierbântat, din pricina unei muncĭ óre-care séu a unei supĕrărĭ.

S'a observat, că multe femei dau copiilor sĕ sugă lapte de câte-orĭ plânge copilul. Copilul tace puțin și apoi începe sĕ scâncéscă și mai tare, ceea-ce însemnéză, că nu fómea l-a făcut sĕ plângă.

Obiceiul acesta al alăptăriĭ neregulate este fórte rĕu și pentru copil și pentru mamă. Este rĕu pentru copil, fiind-că i-se încarcă mereu stomacul și fără de nevoe. Stomacul copilului este mic, așa că este destul ca micuțul sĕ sugă din 2 în 2 césurĭ, ca sĕ se hrănéscă îndeajuns. Décă i-se dă mai des sĕ sugă, o parte din lapte nu se mistue la vreme și face durerĭ marĭ, pricinuind gazurĭ și bóle în stomacul și mațele copilului. Décă nu-i dă regulat lapte, acesta nu e tot una de bun, tot una de gros. S'a vĕḑut, că îndată după supt, laptele este mai gros, ér mai târḑiu este mai apos. E nevoe, ca suptul sĕ se facă cât mai regulat, ca muma sĕ-și mulgă puțin lapte înainte de a da copilului sĕ sugă.

Sciut fiind, că curățenia este de mare folos în viață, se va ține curat atât sînul mamei, cât și gingiile copilului, prin spălăturĭ ḑilnice și bine făcute. Ținênd sémă de acest sfat, vom scăpa pe copil de multe bóle.

In cele dintâiŭ lunĭ, copilul va suge mai des și mai mult ḑiua decât nóptea. De la a treia și a patra lună va suge mai rar nóptea, cel mult de trei orĭ.

S'a vĕḑut, că mulți copii au obiceiul de a vărsa lapte, după ce au supt. Când varsă prea des, e bine sĕ fie luat copilul de la sîn, mai înainte de a-l lăsa el singur. Altfel s'ar obicĭnui sĕ verse mereu și sĕ nu se foloséscă de laptele ce-a supt.

Când se întîmplă ca mama sĕ nu mai pótă hrăni copilul, fie din pricină că e greu bolnavă séu din pricină că și-a putut pierde laptele, atuncĭ copilul va fi hrănit cu lapte de măgărița, de vacă séu de capră. Ba póte fi pus sĕ sugă deadreptul de la o capră, care se va obicĭnui lesne la acésta. In ce privesce laptele de vacă, fiind mai gras, decât al femeiĭ, se va lua din mulsórea de la început, când este mai subțire. Laptele trebue însĕ smântânit, ca sĕ fie mai lesne de mistuit, séu sĕ i-se adauge și puțină apă cu zahăr. E nevoie însĕ, ca sĕ se fiarbă bine înainte de întrebuințare, ca sĕ móră micile vietățĭ dătătóre de bóle, ce ar puté sĕ fie în lapte.

De la a opta lună se póte da copilului lapte singur, adecă fără adaos de apă și zăhar.

Laptele se va da copilului cu linguriția séu dintr'o céscă cu cioc. Biberónele sunt rele, fiind-că nu se pot spăla cum se cade și de aceea nicĭ nu sunt așa de bune.

Vine o vreme când laptele mamei nu mai póte hrăni în destul pe dolofan, fiind-că acest lapte este puțin și copilul mai are nevoe și de o hrană mai deosebită. Atuncĭ copilul se înțarcă. Trebue sĕ se pună mare preț pe înțărcat, căcĭ după cum spun și doctoriĭ, înțărcatul este cheia sănĕtățiĭ copilului. Décă nu scim cum și când sĕ înțărcăm, apoi ne putem aștepta ca copilul sĕ aibă multe bóle de stomac și de mațe. Și cu cât copilul se înțarcă mai târḑiu, cu atât e mai bine pentru el, căcĭ în acea vreme el capĕtă dinți și laptele îi mai potolesce durerile și-i potelesce și setea, fără sĕ aducă vre-o turburare în îndeplinirea slujbei stomacului.

Copilul se înțarcă din pricina mumei, a lui și a unor împrejurărĭ.

Décă mama nu e bolnavă, nu tușesce și nu e slabă, póte alăpta cât de mult timp. Décă însĕ este slabă și bolnăviciósă, e nevoe sĕ-și înțarce copilul, spre a nu o face sĕ sufere. Același lucru se va face și când laptele mamei nu mai este îndestulitor, ca sĕ nu sufere copilul. Acesta se póte înțărca de la un an înainte și după ce i-au eșit un numĕr de dinți. Cum sĕ se facă însĕ înțărcatul?

(Va urma). *Gr. Teodosiu.*

Dare de sémă.

Cu ocasiunea producțiunei poporale-teatrale arangiate de *„Corul bisericei române gr. or. din Brașovul-vechiŭ"*, în ḑiua de Bobotéză, 6/19 Ianuarie a. c. în sala hotelului »Central« Nr. 1, au binevoit a contribui înainte de producțiune următorii Prea Stimați Domnĭ și Dómne:

Euf. Kertsch 2 cor., Dr. Eugen Mețianu 2 cor., Nic. Fizeșan, preot militar 2 cor., C. Pușcariu 2 cor., Dr. Moșoiu 2 cor., E. Mureșianu 2 cor, Dr. N. Vecerdea 2 cor., N. N. 1 cor., Nicolae Dușoiu 1 cor., Eugeniu Precup 1 cor., N. N. 1 cor., Z. Petric 1 cor., Vasilie Voina 2 cor., A. Vlaicu 2 cor., N. N. 3 cor, N. I. Burduloiu 2 cor., Florea Pernea 1 cor., B. Blebea 2 cor., Dr. Eugen de Lemény 5 cor., I. G Eremie 1 cor., S. Damian 2 cor., Dr. N. Mănoiu, adv. 8 cor., N. N. 2 cor., Goldmann N P. 2 cor., Vĕd. Maria I. Munteanu 1 cor., D. S. 1 cor., Nicolae Bogdan 1 cor., G. E. 2 cor., N. N. 1 cor., Popoviciu 2 cor., Steriu 2 cor., N. N. 50 banĭ, E. E. 50 banĭ, N. Fârvu 20 banĭ și N. N. 20 banĭ, la olaltă *62 coróne 40 banĭ.*

Ér' în séra producțiunei la casă au contribuit peste taxa de întrare următorii Prea Stim. Domni și Dómne: Ioan Sabadeanu, comerciant 3 cor., R. Sabadeanu 1 cor., Iosif Maximilian, paroch 2 cor., Ioan Maximilian, preot în Stupini 2 cor., Ioan Maximilian, capelan în Stupinĭ 1 cor., St. C. Voicu, dirig. al corului 1 cor., Nicolae Balea măestru-pantofar 1 cor., Dumitru N. Căpățînă 1 cor, P. Pavel, croitor 2 cor., George Preșmerean, cleric 20 banĭ, N. N. 60 banĭ, Nicolae Căpățînă 60 banĭ M. Z. O. 40 banĭ, Ioan Bratu 40 banĭ, *la olaltă 16 cor. 20 banĭ.*

Venitul brut al acestei producțiunĭ a fost în sumă de 438 coróne 30 banĭ, ér' spesele au fost de 228 coróne 30 banĭ. *Venitul curat este de*: **210 cor.**, carĭ s'au adaus la fondul Corului.

Ne împlinim o plăcută datorință, când pe calea acésta venim a exprima tuturor prea stimaților domnĭ și dómne mulțumirile nóstre cele mai călduróse pentru contribuirile făcute în favorul fondului Corului. Aducem viile nóstre mulțumiri Prea stimaților domni și dómne, internĭ și externi, carĭ au avut bunăvoința a ne onora cu presența lor, precum și iubitului nostru popor, părinți, moșĭ și frați, carĭ ca și în trecut, și în tot-déuna, așa și acum au participat într'un numĕr considerabil, oferinduli-se frumóse amintirĭ dela acéstă producțiune. Mulțămim Onor. Epitropii a bis. rom. gr. or. a »Sfintei Adormirĭ« pentru sprijinul dat cu vinderea biletelor.

Brașovul-vechiŭ, în 10 Ianuarie v. 1906.

Pentru corul bisericesc:

Dumitru Jaliu. *Ioan Tampa.*

Nicolae Samoilă.

„Călindarul Plugarului".

In editura Tipografiei A. Mureșianu, Brașov, a apărut **Călindarul Plugarului pe anul comun 1906.**

Cei-ce doresc a avé acest calendar în casa și pe masa lor, se grăbéscă a și-l procura dela tipografia și librăria A. Mureșianu, Brașov. Un esemplar costă numai 40 banĭ (filerĭ) plus porto postal de 10 banĭ. La comande sĕ se indice esact localitatea și posta ultimă.

MULTE ȘI DE TÓTE.

E interḑis sĕ se tușéscă prea tare?

In micul orășel saxon Pirne, pe Elba, un cinstit burghez a cărui purtare nu a lăsat nicĭ odată nimic de dorit, a primit de la ofițerul de poliție următorul proces verbal:

»După un raport, ce am primit, d-vóstră, la 13 luna trecută, la órele 2 nóptea în strada Mare, a'ți tușit prea tare și v'ați suflat nasul în așa mod, în cât ațĭ turburat liniștea publică.

»In consecință, în conformitate cu art 360 XI din Codul pennal, sunteți condamnat la 3 mărci amendă, séu, în cas de neplătire, la o ḑi de închisóre. — Semnat: Garmann, ofițer de poliție«.

*

Nume armonióse.

Eventualul urmaș al beiului de Tunis, care e grav bolnav, se numesce *Nsr.* Austro-Ungaria i-ar puté trimete ca consul general pe primarul orașului Praga, care se numesce *Srb.* Maestrul de ceremonii tunisian va puté anunța pe Ex. S. Srb la Ex. S. Nsr. Cele douĕ personagii Srb și Nsr. se vor puté duce vara în vilegiatură la *Ws*, în departamentul francez Sena și Oisa, si se vor puté înscrie în societatea sportivă *S. S. S. S.* (Sindicatul soc. Sportive a Senei); totul ar combina o carte de visită destul de originală: »Ex. S. *Srb*, consul pe lângă Ex. S. *Nsr.* membru al *S. S. S. S.* la *Ws*".

Anunțurĭ de căsătorie.

19—25 Ianuarie 1906.

1. Iosif Dáncs ev. ref calfă de tîmplar cu Elena Mazĕre gr. or. Brașov. 2. Petru Rațiu gr. cat. agricultor cu Raveca Lungu gr. cat. amêndoi din Orman. 3. Ioan Aldea gr. or. calfă de tîmplar n Brașov cu Maria Tomoșoiu gr. or. din Satulung. 4. Ion Dușa gr. or. calfă de zidar cu Elena Mamina gr. or., amêndoi din Brașov.

Vindecarea deplină a bólelor secrete. Sĕ nu pregete nimenĭ într'o cestiune atât de gingașe a se presenta odată în persónă, pentru ca cu ajutoru instrumentelor speciale aduse din streinătate poțĭ afla puctual locul, causa, rĕspândirea și starea bólei, orĭ cât de adânc ar fi bóla înrădăcinată în organism. Pe basa acestei esaminărĭ poțĭ cu siguranță afla și calea, pe care ajungĭ la videcarea rĕului, ceea-ce fie-care o póte face acasă fără de a-șĭ împiedeca ocupațiunile. Décă cine-va nu póte veni în persónă, atuncĭ sĕ-șĭ descrie bóla cu deămĕnuntul și după ce va fi esaminată, va primi deslușirile de lipsa și leacurile trebuincióse pe lângă ținerea în cel mai mare secret. In scrisóre pune marcă de rĕspuns. După încheerea curei, scrisorile se ard séu la cerere espresă se retrimit.

Un astfel de lecuitor și curățitor e institutul special al d-rului Palócz, medic de spital (Budapesta VII Kerepesi-út 10), unde cu bună voință și conscienciositate capĕtă orĭ cine (bărbat séu femee) deslușirĭ asupra vieții secsuale, unde i-se curăță sângele bolnav, nervii i-se întăresc, trupul întreg se eliberéză de bólă și sufletul de chinurĭ.

Fără conturbarea ocupațiunilor ḑilnice Dr. Palócz vindecă de anĭ de ḑile cu siguranță, repede și din fundament cu metodul séu propriu de vindecare și casurile cele mai neglijate, bólele de beșică, de țeve, de testicule, de șira spinărei, de nervĭ, urmările onaniei și ale sifilisului, bóla albă, bóle de sânge, de piele și tóte bólele ce se țin de organele secsuale femeescĭ. Pentru femei e sală de așteptare și întrare separată. Consultațiunile le dă însușĭ Dr. Palócz de la 10 óre în. a. până la 6 óre séra (Duminecă până la 12 óre la amiaḑĭ).

Adresa **Dr. Palócz**, medic de spital, Budapesta VII, Kerepesi-út 10.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

După friguri repetite

séu bóle grele, reconvalescentul are trebuință de un medicament tonic care întăresce. untura de pesce are însușirile mai bune a forma grăsime organică și a întări ósele și mușchi ca alt medicament nutritor. Emulsiunea lui Scott oferă untura de pesce în formă ușóră de mistuit și gustósă, așa că și cel mai slab pacient póte lua preparatu fără scârbă. Emulsiunea lui Scott constă din cea mai fină untură de pesce medicinală norvegiană; amestecată cu var și Hyppophosphiti de natron.

Pescarul cu batogul cel mare este semnul de garanție al procedurei veritabile a lui Scott.

Se póte cumpěra în tóte farmaciile.

Cu referință la „Gazetă“ și trimitere de 75 filerĭ în mărcĭ postale se trimite sticle de probă franco dela

Dr. EMIL BUDAI, „Farmacia orașului“ BUDAPEST, IV., Váczi-utcza 34/50.

***Prețul unei sticle originale*: cor. 2.50.**

Nr. **739**—1905.

a. f. c. șc. d.

Esarândare de Domeniu.

Domeniul fondului central școlastic din districtul Năsĕudului aflător pe hotarul comunei Cianulmare (comitatul Turda-Arieș) cu o posițiune frumósă in estensiune de 1010 jugere 1204 orgiĭ □ constătătóre din pământ arător (circa 530 jug.), fênat (circa 560 jug.) și pășune (circa 90 jug.), totul de clasa I-ă și a II-a, dinpreună cu edificiĭ de locuit și edificiĭ economice, **se va da** pe calea licitațiunei publice **în arêndă**, începênd din **24 Aprilie 1906, pe 6 eventual pe 10 anĭ** după olaltă.

Prețul de strigare ca arêndă anuală e statorit cu **9372** coróne.

Licitația se ține esclusiv cu oferte scripturistice închise, carĭ sunt de a se trimite până în **20 Februarie 1906, la 11 óre** înainte de amédĭ, cu vadiul de 937 coróne, la subscrisa comisiune administratóre în Năsĕud.

Oferentele trebue se dechere în ofertul sĕu, că cunósce condițiunile de licitație și de contract, pe acelea le primesce și se supune lor necondiționat.

Condițiunile de licitație și de contract se pot vedé în cancelaria fondurilor, de unde se pot lua și în copie.

Din ședința comisiunei administratóre de fondurile centrali școlastic și de știpendiĭ din districtul Năsĕudului, ținută în

Năsĕud, la 10 Ianuarie 1906.

Președintele:
Gerasim Domide m. p.

Secretar:
—2 2225. *Dr. Nestor Simon* m. p.

Nr. **107**—1906.

not.

Edict de publicațiune.

Móra cu 2 petrii a comunei Todorița, se va da în licitațiune publică ce se va ține în **în 25 Eebrurie 1906 la 10 óre a. m.** în cancelaria comunală.

Prețul strigărei 200 Coróne.

Condițiunile de licitare mai deprópe se pot vedé în cancelaria comunală și în cancelaria notarială din Mundra.

Todoritza, la 29 Ian. 1906.

Mateiu Folea, notar cerc. *George Dușia*, primar. 1—1

Un harnic silvicultor diplomat

român de origine, cu purtărĭ și atestate bune și cu scrisóre bună și diăcie mare, **caută aplicare** în România. — Pretensiunĭ modeste. Condiție permanentă.

Informațiĭ mai deaprópe dă: Administrația acestei foi“.

5—5.2014.

„Arieșana“, institut de credit și economiĭ, societate pe acțiĭ în Turda.

CONVOCARE.

Domniĭ acționarĭ ai institutului de credit și economiĭ „ARIEȘANA“, societate pe acțiunĭ, se **invită** conform §-lui 17 al statutelor societățiĭ la a

XX-a Adunare generală ordinară,

care se va tiné în **Turda, la 24 Februarie 1906**, după amédĭ la 2 óre, în localitataa institutului.

Agendele adunăriĭ vor fi:

1. Raportul direcțiunei despre resultatul anului de gestiune 1905.
2. Raportul comitetului de supraveghere.
3. Deciderea asupra conturilor anuale și asupra împărțiriĭ profitului curat.
4. Fixarea marcelor de presență pe anul curent.
5. Eventuale propunerĭ în cadrul statutelor.
6. Alegerea a 3 acționarĭ pentru verificarea procesului verbal al adunăriĭ generale.

Domniĭ acționarĭ, carĭ în înțelesul §-lui 19 din statutele societățiĭ, doresc a participa la adunare în persónă crĭ prin plenipotențiațĭ, sunt rugațĭ a-și depune acțiile și eventualele documente de plenipotență la cassa institutului, cel mult până în 23 Februarie 1906.

Turda, la 26 Ianuarie 1906.

Direcțiunea.

CONTUL BILANȚ.

ACTIVA.

		Cor.	b.
Numĕrar		19075	29
Escompt		248531	57
„ hipotecar		100839	67
Imprumut pe hipotecă		407056	30
„ „ obligațiunĭ cu cavent		573	—
Efecte		3392	50
Casele institutului	K 97117.88		
Amortisare 2/10%	„ 194.—	96923	88
Realităţĭ de vêndare		27840	62
Credit de cont-curent		19515	98
Mobiliar	K 741.39		
Amortisare 10%	„ 74.14	667	25
Chirie		334	—
Diverse conturi debitóre		17939	37
		942689	43

PASIVA.

	Cor.	b.
Capital	160000	—
Fond de rezervă	74199	32
„ „ pensiune	13316	20
„ special de rezervă	2128	68
Depunerĭ spre fructificare	699956	07
Dividende neridicate	235	—
Reescompt	8618	—
Interese transitóre	7529	—
Creditorĭ	53278	13
Profit curat	23429	03
	942689	43

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Contul Profit și Perderĭ.

EȘITE.

		Cor.	b.
Interese de depunerĭ		27069	55
„ fond de rezervă		2428	02
„ „ „ pensiunĭ		505	48
„ de reescompt		876	62
„ imprumut cu amortisare		2698	68
Salare		4896	—
Relut de cuartir		1160	—
Dare directă	K 4580.—		
„ ptr. interese depunerĭ 10%	„ 2706.95	7286	95
Marce de presență		680	—
Spese curente		968	45
Port postal		139	80
Remunerațiĭ		544	—
Amortisare din case		194	—
„ „ mobiliar		74	14
Profit curat		23429	03
		72950	70

INTRATE.

	Cor.	b.
Interese de cambiĭ	21705	80
„ „ hipotecă	27878	03
„ „ obligațiĭ cu cavent	59	96
„ „ întârziare	8270	48
„ „ cont-curent	1321	17
„ „ efecte	219	58
Venitul realităţilor	7796	31
Provisiune	5215	98
Competințe de scris	483	39
	72950	70

Turda, la 31 Decemvrie 1905.

Iuliu C. Vlăduțiu m. p.
director esecutiv.

Alesandru Gaia m. p.
contabil.

MEMBRII ÎN DIRECȚIUNE:

Iuliu Bardossy m. p., președinte. *Ioan Mesaros* m. p., v.-peședinte. *Pap Gergely* m. p., *Nicolau Rațiu* m. p., *Dr. Valer Moldovan* m. p. *Dr. George Popescu* m. p., *Dr. Iuliu Popescu* m. p.

COMISIUNEA DE SUPRAVEHIARE:

Turda, 26 Ianuarie 1906.

Simion Pop m. p., președinte. *Iovian Mureșan* m. p., *Samuil Poruțiu* m. p., *Jelinek Henrich* m. p., *Bölöni Istvan* m. p.

Cognac

CZUBA-DUROZIER & Cie.

DISTILLERIE FRANÇAISE. **PROMONTOR.**

Se capătă pretutindenea.

Representanța generală **Ruda & Blechmann Budapest.**

De vândare.

O casă cu două curțĭ: **Strada Spitalului nr. 10**, și **Strada Caterinei nr. 2** (Scheiu), cu poziție fórte frumósă și **grădină mare**, **se vinde** din mână liberă.

Informațiunĭ sĕ pot lua în biroul **Filialei „ALBINA“**, în órele de oficiu. 2—3 2235.

Un tinĕr caută imediat ocupaţiune ca **corespondent** pentru limba română, séu ca **vîndĕtor** într'un magazin, cunoscênd limbile română şi germană.

Pretenţiunĭ modeste.

A-se adresa sub **L. R.** la administraţia acestui diar. (2231).2—2.

Cine sufere de Soldină, reumatism

se nu folosésca alta doftorie, decât se cumpere o sticlă de

Fluid de reumatism al Dr. Flesch

care vindecă mai sigur ca orĭ şi care doftorie **Soldină, reumă, durerĭ de spinare, Slăbiciunĭ de mâni şi picĭore** causate prin aruncătură, ostenélă scrintire. Se foloseşte şi intern şi extern. Efectul se simte în scurt timp şi la boale învechite, la care n'au folosit băi séu altă doftorie. — **Se capătă numai la inventator** şi singurul producent:

Dr. EMIL FLESCH „Magyar korona"
farmacie. Györ, Baross-ut 24.

Deposit principal pentru **Budapesta** farmacia **Török J.** VII, Király-utcza 12, şi la farmacia **„Opera"**, Andrássy-ut 26.

1 sticlă de 1½ decilitru 2 cor. Sticle familiare pentru folosire mai îndelungată 5 cor. Se trimit francate la comandă de 2 sticle micĭ séu 2 sticle familiare.

12—50.2004.

PAGLIANO-SIRUP

cea mai bună doftorie de curăţit sângele, inventată de Profesorul GIROLAMO PAGLIANO.

Florenz-Via Pandolfini (Italia)

A se feri de imitaţie!

A observa pe fie-care sticlă marca fabricei în colóre vênătă deschisă cu subscrierea Prof. **GIROLAMO PAGLIANO.**

Se capătă în tóte farmaciile mai marĭ.

DEPOSIT pentru Ungaria la **farmacia IOS. von TÖRÖK Budapest** 5—0,1968. **Király uteza 12 şi Andrássy uteza 25.**

E. TUTSEK antreprise de pompe funebre.

Braşov, Strada porţi nr. 3.

Am onórea a aduce la cunoscinţa On. public din oraş şi împrejurime, că în urma decedărei tatălui meu, **conducerea antreprisei de pompe funebre am luat asupra-mĭ,** fiind 10 anĭ în acésta afacere, unde mi-am câştigat cunoscinţele necesare.

Tot-odată fac cunoscut, că **prăvălia am arangiato din nou** şi în urma cumpărărilĭ mele favorabile, am prevăduţ cu tóte de cele mai necesare, astfel sunt în posiţie că **în casurĭ de mórte pot servi tot aranjamentul necesar, cu preţurile cele mai ieftine.**

In deposit am totfelulede **coşciuge: de brad, ştejar şi metal,** şi tóte accesoriile, începênd dela cele mai simple, până la executarea cea mai fină. — Am mai departe un **mare deposit** permanent şi de **cununĭ mortuare.** — **Me angajez şi la transporturĭ de cadavre.**

Dricurile funebre sunt proprietatea antreprisei mele.

La casurĭ ce se vor întâmpla, apelez la sprijinul Onor. public.

E. TUTSEK, antreprise de pompe funebre.

TUTSEK JENŐ.

Pene de gâscă ieftine,
pentru umplut perinĭ, din Boemia.

5 Kilo nou curăţite Cor. **9·60,** mai bune Cor. 12.—, **fulgi** albĭ Cor. 18—24, **fulgĭ** ca zăpada Cor. 30—36. Se trimite **franco** cu rambursă. Se primeşte îndărăt séu se schimbă ce nu convine cu rebonificarea portului postal.

BENEDICKT SACHSEL, Lobes 357
Post **Pilsen,** 3—6·2223, **Böhmen.**

Primul stabiliment de văpsitorie artistică cu abur şi spălătorie chemică.

FABRICA, Str. năsipului Nr. 1/a.

Biroul principal str. Hirscher Nr. 3.
(Vis-à-vis de sala de concert.)

Se recomandă pentru văpsit Garderobe de dame, bărbaţĭ, întregĭ orĭ desfăcute, asemenea şi pentru curăţit.

Cu tótă stima:

71—100.(1830) **W. Körner.**

Cruce séu stea duplă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta. **Nu e mijloc secret.**

Vindecă şi învioréză **pe lângă garanţie.**

Deosebită atenţiune e a se da împrejurărilĭ, că acest aparat vindecă boale vechĭ de 20 anĭ.

Aparatul acesta vindecă şi foloseşte contra: durerilor de cap şi dinţi, migrene, neuralgie, impedecarea circulaţiunei sângelui, anemie, ameţelĭ, ţiuiturĭ de ureche, bătaie de inimă, sgârciurĭ de inimă, asmă, auţul greu, sgârciurĭ de stomac, lipsa poftei de mâncare, receală la mâni şi la picĭóre, reumă, podagră, ischias, udul în pat, influenţa, insómnie, epilepsia, circulaţia neregulată a sângelui şi multor altor bóle, carĭ la tractare normală a mediculuĭ se vindecă prin electricitate. — *In cancelaria mea se află atestate înscrise din tóte părţile lumii, carĭ preţuesc cu mulţămire invenţiunea mea şi orĭ-cine póte examina aceste atestate* Acel pacient. care în decurs de 45 ţile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde orĭ-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atenţiunea P. T. public asupra faptului, că *aparatul meu nu e permis a se confunde cu aparatul „Volta", de óre-ce „Ciasul-Volta"* atât în Germania cât şi în Austro-Ungaria a fost *oficios oprit,* fiind nefolositor. pe când **aparatul meu e în genere cunoscut apreciat şi cercetat.** Deja **ieftinătatea crucei male electro-magnetice o recomandă îndeosebĭ**

Preţul aparatului mare e 6 cor. folosibil la morburĭ, carĭ nu sunt mai vechĭ de 15 anĭ.

Pretul aparatului mic e 4 cor. folosibil la copii şi femei de constituţie fórte slabă.

Expediţie din centru şi locul de vêndare pentru ţéră i streinătate etc.

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V, Strada VADÁSZ 42 A./E. colţul strada Kálmán.

NOU! Mòrte şi perire! NOU!

Plosniţelor séu Stelniţelor!

Cine doresce a scăpa de aceste scârbóse lighióne, carĭ conturbă somnul omului, sĕ binevoéscă a se adresa cătră D-ul

GLIGORE ALBU, măestru zugrav

BRAŞOV, Strada Cacovei de mijloc nr. 14,

care dispune de un mijloc prin care **se pot stîrpi Plosniţele (Stelniţele)** şi tóte insectele din casă

Procedura e fórte simplă: în localităţile unde se află lighiónele, sĕ aşază o sobă (cuptor) mică în care se arde un material preparat. În timp de 2 óre ardênd acest material, odaia şi mobilile se curăţă cu desevêrşire şi ploşniţele mor în tóte crepăturile, şi în orĭ-ce mobilă. — Până acum sau făcut mai multe încercărĭ

Rog pe Onor. public, a cerca numai o singură dată, şi garantez de stîrpirea acestor insecte.

Cu tótă stima

GLIGORE ALBU,
măestru zugrav,
Braşov, Cacova de mijloc nr. 14.

1—16

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, décă fiecare cutiă este provĕdută cu marca de apĕrare a lui A. Moll şi cu subscrierea sa.

Prin efectul de lecuire durabilă al **Prafurilor-Seidlitz de A. Moll** în contra greutăţilor celor mai cerbicóse la **stomach şi pântece,** în contra cârceilor şi acrelei la stomach, **constipaţiunei cronice,** suferinţei de ficat, **congestiunei de sânge,** haemorhoidelor şi a celor mai diferite **bóle femeescĭ** a luat acest medicament de casă o rĕspândire, ce cresce mereu de mai multe decenii încóce. — **Preţul unei cutii originale sigilate** Coróne **2.—**

Falsificaţiile se vor ur mări pe cale judecătorescă.

Franzbranntwein şi sare a lui Moll.

Veritabilŭ numai, décă fiecare sticlă este provĕdută cu marca de scutire şi cu plumbul lui **A. Moll.**

Franzbranntwein-ul şi sarea este fórte bine cunoscută ca un **remediu poporal** cu deosebire prin tras (frotat) alină durerile de **şoldină şi reumatism** şi a altor urmărĭ de rĕcélă. **Preţul unei sticle originale plumbate,** Coróne **1.90.**

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii şi dame fabricat după metodul cel mai nou pentru cultivarea raţională a pelei, cu deosebire pentru copii şi adulţĭ. **Preţul unei bucăţi** Cor. —.40 **Cincĭ bucăţĭ** Coróne **1.80.** Fie-care bucată de săpun, pentru copii este **provĕdută cu marca de apĕrare A. Moll.**

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,
c. şi r. furnisor al curţii imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provincia se efectuéză ţilnic prin rambursă postală.

La deposite sĕ se cérĕ **anumit** *preparatele provĕdute cu iscălitura şi marca de apĕrare a lui A. MOLL.*

Deposite în Braşov: la d-nii farmaciştĭ **Ferd. Jekelius, Victor Roth, Eugen Neutädter** şi **engros la D. Eremia Nepoţii.**

Institut indigen!

Banca de asigurare „TRANSILVANIA"

SIBIIŬ, Strada Cisnădiei nr. 5.

Fondată la 1868. **Edificiile proprii.**

Primesce în condiţiunĭ favorabile:

usigurărĭ contra focului şi esplosiunilor,
asigurărĭ de viaţă şi de rente viagere,
usigurărĭ contra furtului prin spargere,
asigurărĭ de accidente şi de sticlă.

Valorĭ asigurate 105 milióne coróne.

Despăgubirĭ prestate 7 milióne coróne.

Fondurĭ de reservă şi garanţie 2 milióne coróne.

Informaţiunĭ dela **Direcţiune în Sibiiu** şi prin **agenturile principale din Arad, Bistriţa, Braşov, Cluj,** cum şi prin **subagenţiĭ** din tóte comunele mai marĭ.

„Gazeta Transilvaniei" cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la zaraful **Dumitru Pop,** la tu-tungeria de pe parcul Rudolf la **Eremias Nepoţii.**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Tipografia A. Mureşianu Braşov.